

Beleidsregel PFAS Helmond 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond (het college);
gelet op de artikelen [13](#), [27](#), [28](#), [29](#), [37](#), [38](#) en [95](#) van de Wet bodembescherming;
gelet op artikel [7](#) van het Besluit bodemkwaliteit;
gelet op de [Nota Bodembeheer Helmond 2017-2027](#) van 27 februari 2018;
gelet op de [Richtlijn voor het omgaan met niet-genormeerde stoffen](#) (bijlage 6 bij de Circulaire bodem-sanering per 1 juli 2013);
gelet op artikel [4:81](#) van de Algemene wet bestuursrecht;
gelet op artikel [1.1a](#) van de Wet milieubeheer.

Overwegende

- dat het college bevoegd gezag is in het kader van de Wet bodembescherming;
- dat het college, buiten provinciale en rijksinrichtingen, bevoegd gezag is voor toepassingen van bouwstoffen, grond en baggerspecie op de landbodem binnen haar gemeentegrenzen op grond van het Besluit bodemkwaliteit;
- dat het college bevoegd is om beleidsregel vast te stellen;
- dat PFAS in het kader van de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en aanverwante regelgeving, niet-genormeerde stoffen zijn;
- dat PFAS veelvoorkomende en wijdverspreide toepassingen kennen die tot bodemverontreiniging kunnen hebben geleid, dan wel kunnen leiden én die mogelijk tot algemeen verhoogde achtergrondwaarden kunnen hebben geleid;
- dat PFAS zogenaamd persistente stoffen zijn, die niet afbreken in bodem en water en die kunnen ophopen in voedselketens;
- dat op bodemverontreinigingen ontstaan ná 31 december 1986 artikel 13 Wet bodembescherming van toepassing is;
- dat in het kader van de zorgplicht van artikel 13 Wet bodembescherming het uitgangspunt geldt dat verontreinigingen of aantastingen van de bodem geheel ongedaan worden gemaakt, voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevergd;
- dat de Wet bodembescherming een saneringsregeling kent voor verontreinigingen die zijn ontstaan voordat een zorgplicht van toepassing was;
- dat het Rijk geen landelijke normen of beleid heeft opgesteld voor PFAS als stoffen die bodemverontreiniging kunnen veroorzaken;
- dat voor toepassingen van grond en baggerspecie het Besluit bodemkwaliteit geldt, dat de voorwaarden aangeeft op basis waarvan grond en baggerspecie mag worden toegepast;
- dat op grond van het Besluit bodemkwaliteit, maximale waarden voor het toepassen van grond of baggerspecie op of in de bodem, voor de bodem waarop grond of baggerspecie wordt toegepast en voor verspreiden van baggerspecie over het aangrenzende perceel zijn vastgesteld in [tabel 1 van bijlage B](#) behorend bij de Regeling bodemkwaliteit;
- dat de genoemde maximale waarden gelden voor de bodemfunctieklassen en bodemkwaliteitsklassen 'Wonen' en 'Industrie' van het generieke toetsingskader;
- dat voor gebieden die niet als bodemfunctieklasse zijn ingedeeld en voor gemeten stoffen die geen deel uitmaken van de msPAF-berekening (in het geval van verspreiden) de achtergrondwaarden conform hiervoor genoemde tabel 1 gelden;
- dat de gemeente in het gebiedsspecifieke toetsingskader van het Besluit bodemkwaliteit voor landbodems voor één of meer genormeerde stoffen, die verspreid in dat bodembeheergebied voorkomen als gevolg van diffuse verontreiniging, lokale maximale waarden mag vaststellen die overeenkomen met de kwaliteit van de bodem in het bodembeheergebied en daarmee beter aansluiten bij de gewenste bodemkwaliteit en het daadwerkelijk gebruik van de bodem;
- dat de gemeente voor de landbodem, de waterschappen De Dommel en Aa en Maas voor de water-bodem van regionaal oppervlaktewater en Rijkswaterstaat voor de waterbodem in rijkswater binnen de gemeentegrenzen (water)bodemkwaliteitszones en -kaarten mogen vaststellen conform de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten;
- dat in het kader van het Besluit bodemkwaliteit bij het verspreiden van baggerspecie op het aangrenzend perceel geen verplichting geldt voor het uitvoeren van een onderzoek naar de kwaliteit van de ontvangende bodem;
- dat het Rijk geen normen of beleid heeft opgesteld voor PFAS-houdende grond of baggerspecie die mag worden toegepast;
- dat de toepassing van de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit complex is vanwege het ontbreken van normen en beleid voor PFAS;
- dat het daarom wenselijk is dat B&W bij de uitvoering van de Wet bodembescherming gelijke normen hanteert als de gemeenteraad vaststelt krachtens het Besluit bodemkwaliteit;

- dat door het ontbreken van normen en beleid voor PFAS er een kans is op een onjuiste inschatting van milieuhygiënische risico's van in de (water)bodem aanwezige PFAS en/of bij toepassingen van grond en baggerspecie met deze stoffen, hetgeen tot een overschatting of onderschatting van de aanpak van PFAS-verontreiniging kan leiden met risico's voor mens, dier en plant;
- dat door het ontbreken van normen en beleid voor PFAS geen eenduidigheid bestaat in het omgaan met PFAS-verontreinigingen, hetgeen tot vertraging en beperking van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen kan leiden;
- dat door het ontbreken van normen en beleid voor PFAS vanuit de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 13 van de Wet bodembescherming, grond of baggerspecie waarin zich PFAS bevindt niet zonder meer mag worden toegepast c.q. verspreidt, waardoor het hergebruik van grond en baggerspecie stagneert;
- dat het storten van de PFAS-houdende grond slechts beperkt is toegestaan, omdat er niet zonder meer een niet-reinigbaarheidsverklaring wordt afgegeven door het Rijk, en dat hierdoor grond ter mogelijke toekomstige reiniging bij een erkende verwerkingslocatie moet worden opgeslagen, wat door technische en economische beperkingen en het ontbreken van hergebruiksnormen en hergebruikslocaties leidt tot het volraken van de opslagcapaciteit;
- dat het college het vanwege deze overwegingen van belang vindt en wenselijk acht dat er op een milieuhygiënisch verantwoorde en eenduidige wijze met PFAS-verontreinigingen en -toepassingen van grond en baggerspecie wordt omgegaan;
- dat het RIVM in opdracht van de gemeente Dordrecht in 2018 een methode heeft ontwikkeld om de relatieve humaan toxiciteit van diverse PFAS-stoffen ten opzichte van PFOA te bepalen;
- dat het adviesbureau Antea in opdracht van de gemeente Helmond in 2019 de algemene bodemkwaliteit ten aanzien van PFAS in de Helmondse landbodem inclusief de bijbehorende statistische kentallen heeft bepaald met inachtneming van de richtlijnen, genoemd in [bijlage D, onderdeel II](#), en de eisen, gesteld in [bijlage M](#) van de regeling bodemkwaliteit;
- dat het college in 2019 de bodemkwaliteitsklassen voor PFAS op grond van artikel 57 tweede lid van het Besluit bodemkwaliteit heeft vastgelegd op een bodemkwaliteitskaart;
- dat het RIVM in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in juli 2021 achtergrondwaarden en risicogrenzen heeft gerapporteerd ten behoeve van de onderbouwing van Maximale Waarden voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie waarbij zoveel mogelijk dezelfde methoden zijn gehanteerd die het RIVM hanteert bij het bepalen van waarden ten behoeve van door het Rijk vast te stellen maximale waarden voor stoffen in grond en bagger;
- dat het RIVM in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in juli 2021 risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX heeft afgeleid;
- dat de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in december 2021 een geactualiseerd handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie heeft opgesteld om vooruitlopend op landelijke regelgeving alvast een landelijk kader voor de omgang met PFAS-houdende grond en baggerspecie te scheppen;
- dat de hierboven bedoelde rapporten:
 - [Gecombineerde blootstelling aan PFAS: een benadering met factoren voor relatieve potentie](#) (RIVM rapport 2018-0070),
 - [Bodemkwaliteitskaart PFAS Helmond](#) (besluit van het college 10-09-2019, gmb-2019-234861),
 - [Achtergrondwaarden perfluoralkylstoffen \(PFAS\) in de Nederlandse landbodem](#) (RIVM-briefrapport 2020-0100),
 - [Achtergrondwaarden en risicogrenzen ten behoeve van onderbouwing Maximale Waarden PFAS voor toepassen van grond en baggerspecie](#) (Memo RIVM, 20 juli 2021, versie 1.1),
 - [Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX](#) (Memo RIVM, 20 juli 2021, versie 1.1),
 - [Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie](#) (bijlage bij kamerbrief, 35 334 nr. 172, 13 december 2021),

het uitgangspunt vormen voor de risicoafwegingen en lokale waarden in deze beleidsregel;

- dat het college als het bevoegde gezag Wet bodembescherming met inachtneming van de Richtlijn voor het omgaan met niet-genormeerde stoffen (bijlage 6 bij de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013) een besluit over ernst, spoed en sanering in de zin van de artikelen 29, 37 en 38 Wet bodembescherming van een geval van bodemverontreiniging met niet-genormeerde stoffen kan nemen;
- dat het college als het bevoegde gezag in het kader van het Besluit bodemkwaliteit met inachtneming van de Richtlijn voor het omgaan met niet-genormeerde stof een besluit kan nemen in het kader van de zorgplicht (artikel 13 Wet bodembescherming en artikel 7 Besluit bodemkwaliteit);
- dat het college het van belang acht om, met inachtneming van de bovenstaande overwegingen, beleidsregel vast te leggen omtrent de wijze waarop met een door PFAS veroorzaakte bodemverontreiniging moet worden omgegaan;

- dat het college het van belang acht om, met inachtneming van deze overwegingen, eveneens beleidsregel vast te leggen omtrent de wijze waarop met de toepassing van PFAS-houdende grond en baggerspecie moet worden omgegaan;
- dat bij het opstellen van deze beleidsregel rekening gehouden is met de ambtelijke reacties van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, het waterschap Aa en Maas, het RIVM, de GGD en provincie Noord-Brabant op een concept van deze beleidsregel.

Besluit:

vast te stellen de **Beleidsregel PFAS Helmond 2023**

HOOFDSTUK I - ALGEMEEN

Artikel 1 Definities

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- a. Besluit: Besluit bodemkwaliteit;
- b. Bodem: het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen;
- c. Bodemtypecorrectie: methode om meetwaarden te kunnen vergelijken met de normen voor een standaardbodem door correctie van de gehalten op basis van organisch stof en/of lutumgehalte zoals beschreven in de Circulaire en in bijlage G onderdeel III van de Regeling bodemkwaliteit;
- d. Circulaire: Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013;
- e. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond;
- f. GBT: Grootchalige Bodem Toepassing zoals bedoeld in hoofdstuk 4, afdeling 2, paragraaf 3 van het Besluit;
- g. GenX: groep van stoffen aangeduid als GenX-technologie waarin naast 'ammonium 2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoxy)propanoate' (synoniem: FRD-902) ook het zuur '2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoxy)propanoic acid' (synoniem: FRD-903) valt. Beide stoffen komen in het milieu voor als ion, welke voor beide stoffen exact gelijk is;
- h. Geval van verontreiniging: geval van verontreiniging of dreigende verontreiniging van de bodem dat betrekking heeft op grondgebieden die vanwege die verontreiniging, de oorzaak of de gevolgen daarvan in technische, organisatorische en ruimtelijke zin met elkaar samenhangen;
- i. Kwetsbaar object: intrekgebied van grondwaterwinning voor menselijke consumptie (waterwin- gebied en grondwaterbeschermingsgebied) en andere door het bevoegde gezag Wbb aangewezen kwetsbare objecten;
- j. Lokale achtergrondwaarde: De 95-percentiel van de desbetreffende PFAS-verbinding in grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$) of grondwater ($\mu\text{g}/\text{l}$) volgens bijlage 1 van de Bodemkwaliteitskaart PFAS Helmond. Voor PFAS waarvoor geen 95-percentielwaarde is afgeleid geldt een waarde voor $0,1 \mu\text{g}/\text{kgds}$ in de grond respectievelijk $0,1 \mu\text{g}/\text{l}$ in het grondwater;
- k. Lokale interventiewaarde: De interventiewaarden voor de individuele PFAS-verbindingen zoals vermeld in artikel 2 en gebaseerd op adviezen van het RIVM.
- l. msPAF: meer-soorten Potentieel Aangetaste Fractie van lagere organismen, zoals bedoeld in het Besluit, zijnde een aanduiding voor ecologische risico's als gevolg van bodemverontreiniging;
- m. Overige bodemverontreiniging: bodemverontreiniging op de aanpak waarvan geen zorgplicht van toepassing is;
- n. PFAS: polyalkyl- en perfluoralkylverbindingen als algemene aanduiding van de stofgroep, waar- onder ook PFOS, PFOA en GenX vallen;
- o. PFOA; perfluoroctaanzuur;
- p. PFOS: perfluoroctaansulfonaat;
- q. Richtlijn: Richtlijn voor het omgaan met niet-genormeerde stoffen (bijlage 6 bij de Circulaire);
- r. Saneren: het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van verontreiniging en de directe gevolgen daarvan of van dreigende verontreiniging van de bodem;
- s. Toepassing: toepassen van grond en baggerspecie als bedoeld in het Besluit;
- t. Wet: Wet bodembescherming;
- u. Zorgplicht bodemverontreiniging: bodemverontreiniging op de aanpak waarvan de zorgplicht van toepassing is, ongeacht in welke regeling de zorgplicht is opgenomen;
- v. Zorgplicht:
 1. de verplichting op grond van artikel 13 van de Wet inhoudende dat een ieder die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van de Wet en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast en waardoor de bodem is verontreinigd of aangetast, alle maatregelen dient te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde de verontreiniging of de aantastingen de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken; of

2. de verplichting op grond van artikel 7 van het Besluit inhoudende dat degene die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit Besluit gestelde regels, die gevolgen voorkomt of die zoveel mogelijk beperkt voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

Artikel 2 Lokale achtergrondwaarden, interventiewaarden, risicogrenswaarden en maximale waarden

In deze beleidsregel worden ten aanzien van PFAS voor het beoordelen van risico's van bodem-verontreiniging, het bepalen van terugsaneerwaarden en het beoordelen van grondverzet de volgende waarden (voor een standaard bodem) gehanteerd:

1. Lokale achtergrondwaarden (LAW)
 - a. Grond:

De 95-percentielwaarden van de desbetreffende zone en bodemlaag conform de Bodemkwaliteitskaart PFAS Helmond. In het uitgesloten gebied geldt de 95-percentielwaarde van zone 1.

Voor de PFAS waarvoor geen 95-percentielwaarden zijn bepaald, geldt een waarde van 0,1 µg/kgds of de 95-percentielwaarde voor landbouw/natuur uit het RIVM-briefrapport 2020-0100 voor de desbetreffende bodemlaag indien die waarde hoger is dan 0,1 µg/kgds.
 - b. Grondwater:

Een concentratie van 0,1 µg/l.
2. Lokale interventiewaarden (LIW)
 - a. Grond:
 - i. PFOS 59 µg/kgds
 - ii. PFOA 60 µg/kgds
 - iii. GenX 57 µg/kgds
 - b. Grondwater:
 - i. PFOS 2,7 µg/l
 - ii. PFOA 8,6 µg/l
 - iii. GenX 60 µg/l
 - c. Grondwater in, of binnen 100 meter afstand van, een kwetsbaar object
 - i. PFOS 0,0099 µg/l
 - ii. PFOA 0,02 µg/l
 - iii. GenX 0,33 µg/l
3. Risicogrenswaarden grond (RGW)
 - a. RGW landbouw, natuur:
 - i. PFOS 3 µg/kgds
 - ii. PFOA 7 µg/kgds
 - iii. GenX 3 µg/kgds
 - b. RGW moestuinen/volkstuinen:

PFOA-equivalenten 2,3 µg/kgds
 - c. RGW wonen
 - i. PFOS 18 µg/kgds
 - ii. PFOA 30 µg/kgds
 - iii. GenX 54 µg/kgds
 - d. RGW industrie
 - i. PFOS 106 µg/kgds
 - ii. PFOA 930 µg/kgds
 - iii. GenX 960 µg/kgds
4. Lokale maximale waarden grond (LMW)
 - a. LMW Overig (landbouw, natuur):

De lokale achtergrondwaarden in de grond zoals bedoeld in het eerste lid.

- b. LMW Wonen:
 - i. PFOS 3 µg/kgds
 - ii. PFOA 7 µg/kgds
 - iii. GenX 3 µg/kgds
 - iv. Overige PFAS 3 µg/kgds
- c. LMW Industrie:
 - i. PFOS 3 µg/kgds
 - ii. PFOA 7 µg/kgds
 - iii. GenX 3 µg/kgds
 - iv. Overige PFAS 3 µg/kgds

HOOFDSTUK II - WET BODEMBESCHERMING

Artikel 3 Reikwijdte

1. Dit hoofdstuk is in het kader van de Wet van toepassing op alle locaties binnen het grondgebied van de gemeente Helmond waar zich een zorgplicht bodemverontreiniging dan wel een overige bodemverontreiniging met PFAS bevindt en met betrekking tot welke het college bevoegd gezag in de zin van de Wet is.
2. Een bodemverontreiniging met PFAS waarvan aannemelijk is dat de zorgplicht op meer dan 50% (w/w) van die verontreiniging van toepassing is, geldt in het geheel als zorgplicht bodemverontreiniging en wordt getoetst in het kader van de zorgplicht en hetgeen in deze beleidsregel is bepaald.
3. Een bodemverontreiniging met PFAS waarvan aannemelijk is dat de zorgplicht op minder dan 50% (w/w) van die verontreiniging van toepassing is, geldt in het geheel als overige bodemverontreiniging en wordt getoetst aan de saneringsregeling van de Wet en hetgeen in deze beleidsregel is bepaald.
4. Voor zover een bodemverontreiniging met PFAS gedeeltelijk kwalificeert als zorgplicht bodemverontreiniging en gedeeltelijk als overige bodemverontreiniging, dient uit een bodemonderzoek te volgen of het aannemelijk is dat de bodemverontreiniging met PFAS voor meer dan 50% is ontstaan onder de zorgplicht.

Artikel 4 Onderzoek

1. Het college legt aan degene die voornemens is de bodem te saneren dan wel handelingen te verrichten ten gevolge waarvan de verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst, of degene die op grond van artikel 43 dan wel artikel 55ab van de Wet of op grond van enige andere wettelijke regeling gehouden is tot het doen van onderzoek de verplichting op bodemonderzoek te (laten) doen naar PFAS-verontreiniging overeenkomstig bestaande protocollen voor (de beoordeling van) de sanering van genormeerde stoffen, rekening houdend met de laatste stand der techniek met betrekking tot contaminatie bij onderzoek. Het college doet dat in de situatie dat een reële verdenking bestaat dat PFAS in de bodem kan worden aangetroffen in concentraties boven de lokale achtergrondwaarden.
2. Van een reële verdenking is in ieder geval sprake indien op een locatie PFOS- en/of PFOA-houdend blusschuim is gebruikt of gewerkt is met PFAS, dan wel het aannemelijk is dat de locatie door verspreiding vanaf een lokale bron/calamiteit tot boven de lokale achtergrondwaarden met PFAS is belast.

UITGANGSPUNTEN ZORGPLICHT BODEMVERONTREINIGING MET PFAS

Artikel 5 Melding zorgplicht bodemverontreiniging

Het college past de meldingsplicht uit [artikel 27 van de Wet](#) toe op situaties waarin een bodemonderzoek zoals bedoeld in artikel 4 aan het licht heeft gebracht dat een zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS zich voordoet. Artikel 27 van de Wet is van toepassing op:

- a. degene die bodemverontreiniging met PFAS veroorzaakt;
- b. degene die bij het veroorzaken van een bodemverontreiniging is betrokken.

Artikel 6 Ongedaan maken zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS

In aanvulling op hetgeen is bepaald in de artikelen 13 en 27 van de Wet, legt het college de navolgende verplichtingen op aan degene op wie de zorgplicht van toepassing is:

1. Een zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS dient volledig ongedaan te worden gemaakt, indien dat redelijkerwijs mogelijk is.

2. Maatregelen om een zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS ongedaan te maken moeten worden beschreven in een plan van aanpak.
3. Het plan van aanpak zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel moet bij het college worden ingediend voordat wordt aangevangen met de maatregelen om de zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS ongedaan te maken. Het college kan met betrekking tot de in het plan van aanpak beschreven maatregelen aanwijzingen geven in de zin van artikel 27 lid 2 van de Wet.
4. Indien degene op wie de zorgplicht rust van oordeel is dat volledige ongedaanmaking van een zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS redelijkerwijs niet verlangd kan worden, dient in het plan van aanpak te onderbouwen waarom:
 - a. volledige ongedaanmaking om milieuhygiënische redenen niet noodzakelijk is; of
 - b. het in technisch opzicht redelijkerwijs niet mogelijk is; en
 - c. om financiële redenen niet redelijk is.

Het beoordelingskader voor overige verontreinigingen zoals beschreven in artikel 8 dient bij deze onderbouwing als uitgangspunt genomen te worden.

UITGANGSPUNTEN OVERIGE BODEMVERONTREINIGING MET PFAS

Artikel 7 Melding overige bodemverontreiniging

Indien uit een bodemonderzoek zoals bedoeld in artikel 4 blijkt dat er een overige bodemverontreiniging met PFAS in de bodem aanwezig is, is degene die voornemens is de bodem te saneren dan wel handelingen te verrichten als gevolg waarvan de verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst verplicht dit aan het college te melden op grond van artikel 28 van de Wet.

Artikel 8 Beoordelingskader en sanering overige bodemverontreiniging met PFAS

1. Op de in de grond gemeten gehalten van PFAS is de bodemtypecorrectie voor organische stoffen van toepassing indien het percentage organisch stof is gelegen tussen 10 en 30%. Indien dat percentage onder de 10% is gelegen wordt uitgegaan van 10% en indien dat percentage boven de 30% is gelegen wordt uitgegaan van 30%.
2. Indien in de bodem enkel PFAS wordt aangetoond in concentraties gelijk aan of lager dan de lokale achtergrondwaarden, wordt de bodem op de locatie als niet verontreinigd beschouwd. In een kwetsbaar object of binnen 100 meter daarvan geldt dat het grondwater daar alleen als niet verontreinigd wordt beschouwd als de concentraties PFAS tevens gelijk zijn aan of lager dan de lokale interventiewaarden.
3. Bij concentraties PFAS in de bodem hoger dan de lokale achtergrondwaarden maar lager dan de lokale interventiewaarden, wordt de locatie als verontreinigd beschouwd maar is er geen sprake van ernstige bodemverontreiniging. In enkele specifieke situaties waarbij onaanvaardbare humane risico's kunnen ontstaan, bijvoorbeeld bij het gebruik als moestuin/volkstuin, kan bij de genoemde concentratie-bandbreedtes toch sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging. Dit is ter beoordeling van het college.
4. Bij concentraties PFAS in de bodem gelijk aan of hoger dan de lokale interventiewaarden, wordt de bodem als ernstig verontreinigd beschouwd en beoordeelt het college conform artikel 37 van de Wet of het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging leiden tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.
5. Het college legt aan degene die voornemens is de bodem te saneren de verplichting op om in een saneringsplan als bedoeld in artikel 39 van de Wet te onderbouwen hoe de sanering van de overige bodemverontreiniging met PFAS wordt uitgevoerd en welke saneringsdoelstelling er behaald wordt.

Als saneringsdoelstelling voor het grondwater geldt de lokale interventiewaarde.
Als saneringsdoelstelling voor de grond gelden de risicogrenswaarden uit artikel 2 voor het huidige en/of toekomstige gebruik c.q. bodemfunctie op de saneringslocatie. Op de risicogrenswaarden is de bodemtypecorrectie voor organische stoffen van toepassing indien het percentage organisch stof is gelegen tussen 10 en 30%.
6. Het college kan op basis van een deugdelijk gemotiveerd verzoek instemmen met het hanteren van een saneringsdoelstelling voor grond en of grondwater die afwijkt van de waarden, genoemd in het vijfde lid.
7. PFAS worden individueel per stof beoordeeld voor zover er voor die stof in deze beleidsregel een toetsingswaarde is vastgelegd.

HERSCHIKKEN BINNEN SANERINGSLOCATIE OF LOCATIE MET ONGEDAANMAKINGSVERPLICHTING

Artikel 9 Herschikken binnen saneringslocatie of locatie met ongedaanmakingsverplichting

1. Herschikken van met PFAS verontreinigde grond binnen een saneringslocatie of een locatie waarvoor een ongedaanmakingsverplichting als bedoeld in artikel 6 van deze beleidsregel geldt, is toegestaan indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a. de te herschikken grond is van vergelijkbare of betere kwaliteit dan de ontvangende bodem;
 - b. er heeft toetsing op de aanvaardbaarheid van actuele risico's voor de toekomstige functies plaatsgevonden; en
 - c. de grond wordt herschikt binnen het geval van verontreiniging waaruit de grond afkomstig is.
2. Herschikken van verontreinigde grond binnen een saneringslocatie of een locatie waarvoor een ongedaanmakingsverplichting als bedoeld in artikel 6 van deze beleidsregel geldt, is alleen toegestaan indien maatregelen worden getroffen waardoor het herschikken niet leidt tot een milieuhygiënische verslechtering van de locatie of een risico voor het gebruik en het college met vorenbedoelde maatregelen heeft ingestemd.

TIJDELIJK UITPLAATSEN IN HET KADER VAN DE UITVOERING VAN ANDERE WERKZAAMHEDEN DAN HET ONGEDAAN MAKEN OF SANEREN VAN EEN VERONTREINIGING MET PFAS

Artikel 10 Tijdelijk uitplaatsen

1. Het tijdelijk uitplaatsen van met PFAS verontreinigde grond, waarbij de verontreinigde grond na ontgraving weer wordt teruggebracht in het profiel van de ontgraving, is mogelijk indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. De grond wordt opgeslagen binnen de grenzen van het werk, dus nabij de plaats waar deze is ontgraven;
 - b. Alle opgeslagen grond wordt weer teruggebracht in het profiel van de ontgraving;
 - c. Op de locatie is geen isolatielaag aanwezig als saneringsvariant waarop in het kader van de Wet al eerder beschikt is (in de vorm van een leeflaag of andere duurzame afdeklaag), die na afloop van de tijdelijke uitplaatsing moet worden hersteld; en
 - d. De bodem is tot ontgravingdiepte verontreinigd en de kwaliteit van de terug te plaatsen grond verschilt niet met die van de aansluitende bodem.
2. Het tijdelijk uitplaatsen moet voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, afhankelijk van de omstandigheden, overeenkomstig artikel 5 of 7 van deze beleidsregel worden gemeld aan het college.
3. Het college staat het tijdelijk uitplaatsen toe voor een maximum periode van zes maanden.

HOOFDSTUK III - BESLUIT BODEMKWALITEIT

Artikel 11 Reikwijdte

1. Dit hoofdstuk van deze beleidsregel is van toepassing op PFAS-houdende grond of baggerspecie die op de landbodem van het grondgebied van de gemeente Helmond na de inwerkingtreding van deze beleidsregel, wordt toegepast en met betrekking tot welke de gemeente Helmond bevoegd gezag is in de zin van het Besluit.
2. Uitgangspunt is het standstill-beginsel voor grond en baggerspecie binnen de gemeentegrenzen. Om te kunnen beoordelen of aan dat beginsel wordt voldaan, moet grond en bagger die van oorsprong afkomstig is van buiten Helmond altijd via een partijkeuring op PFAS zijn onderzocht. Grond en baggerspecie afkomstig van verwerkingsinrichtingen, zoals grondopslag, grondbanken en grond-reinigingsbedrijven vallen onder dezelfde voorwaarde binnen de reikwijdte van de beleidsregel.
3. De oorsprong van bijvoorbeeld tijdelijke opslag of gereinigde grond moet door middel van een sluitende administratie kunnen worden aangetoond. Uitzondering hierop geldt voor de levering van grond of baggerspecie onder certificaat door een daartoe door het ministerie erkende verwerkingsinrichting, waarbij de kwaliteit voldoet aan de in deze beleidsregel opgenomen lokale achtergrondwaarden of aan de door het Rijk in de Regeling bodemkwaliteit opgenomen landelijke achtergrondwaarden voor PFAS.
4. Grond en baggerspecie welke binnen de wettelijke kaders tijdelijk was opgeslagen binnen de gemeente Helmond vóór het in werking treden van deze Beleidsregel, met het doel deze binnen de gemeente Helmond toe te passen, mag eveneens worden toegepast conform de beleidsregel.
5. Dit hoofdstuk van deze beleidsregel geldt niet voor:
 - a. het toepassen van grond of baggerspecie door natuurlijke personen (particulieren) anders dan in de uitoefening van beroep of bedrijf;
 - b. het toepassen van grond of baggerspecie binnen een landbouwbedrijf, indien de grond of baggerspecie afkomstig is van een tot dat landbouwbedrijf behorend perceel waarop een

vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond of baggerspecie wordt toegepast.

Artikel 12 Onderzoek

1. Het gehalte PFAS van alle grond of baggerspecie afkomstig van buiten de gemeente Helmond moet voorafgaand aan de toepassing ervan binnen de gemeente Helmond vastgesteld worden overeenkomstig de geldende NEN5717, NEN5720, NEN5725 en NEN5740 en conform de beoordelingsrichtlijnen (BRL-en) en protocollen, zoals die gebruikelijk zijn voor veldwerk en partijkeuringen van binnen het Besluit genormeerde stoffen, rekening houdend met de laatste stand der techniek met betrekking tot contaminatie door PFAS bij onderzoek.
2. Het gehalte PFAS van grond of baggerspecie afkomstig van locaties in Helmond waarvoor een reële verdenking bestaat dat PFAS in de (water)bodem kan worden aangetroffen in gehalten boven de lokale achtergrondwaarden, moet voorafgaand aan de toepassing ervan binnen het grondgebied van de gemeente Helmond worden onderzocht op de in lid 1 beschreven wijze. Van een reële verdenking is in ieder geval sprake indien op een locatie PFAS-houdend blusschuim is gebruikt of gewerkt is met PFAS of PFAS-houdende mengsels, producten of afvalstoffen.
3. Indien de gemeente, vanuit haar bevoegdheid binnen het Besluit, overgaat tot het instellen van bodemkwaliteitskaartzones voor PFAS, kan voor het instellen van een bodemkwaliteitskaartzone tevens gebruik gemaakt worden van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten. Deze bodemkwaliteitskaart is voor het toepassen binnen de gemeente Helmond representatief voor de kwaliteit van de zone, behalve wanneer conform lid 1 specifiek bodemonderzoek op de locatie is verricht.

Artikel 13 Melding

1. Voor de melding van een toepassing conform het Besluit, inclusief opslag in (weiland)depot, wordt gebruik gemaakt van, de voorgeschreven meldingssystematiek van het Besluit via het landelijk [Meldpunt bodemkwaliteit](#).
2. Voor het verrichten van handelingen in of met verontreinigde grond, bijvoorbeeld de ontgraving op de herkomstlocatie, moet op grond van de Wet een melding plaatsvinden bij het bevoegd gezag. Ten aanzien van de daaruit volgende verplichte melding voor landbodembij de gemeente voor het verrichten van handelingen in of met verontreinigde grond en baggerspecie geldt de volgende uitzondering: in het kader van artikel 2 lid 1, sub b, van het Besluit overige niet-meldingsplichtige gevallen bodemsanering (Bnmgb) kan de melding van degene die voornemens is de bodem te saneren dan wel handelingen te verrichten ten gevolge waarvan de verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst achterwege blijven, indien het college naar aanleiding van een melding als bedoeld in [artikel 42 van het Besluit](#) heeft vastgesteld dat geen sprake is van een geval van ernstige verontreiniging.

Artikel 14 Toepassingen van PFAS-houdende grond of baggerspecie

1. Voor het toepassen van grond en baggerspecie afkomstig van buiten de gemeente Helmond geldt het generieke toetsingskader uit het Besluit. Het toe te passen materiaal dient onderzocht te zijn conform artikel 12. De gehalten PFAS (individueel getoetst) in het materiaal mogen niet hoger zijn dan het gemiddelde voor de betreffende bodemlaag in de bodemkwaliteitszone waarin de toepassing plaats vindt. Het gemiddelde volgt uit bijlage 1 van de Bodemkwaliteitskaart PFAS Helmond. Voor toepassingen in het uitgesloten gebied geldt het gemiddelde van bodemkwaliteitszone 1.
2. Voor toepassingen van grond en baggerspecie afkomstig uit de gemeente Helmond geldt het gebiedsspecifieke kader van het Besluit. Het toe te passen materiaal dient voor wat betreft de gehalten PFAS te voldoen aan de lokale maximale waarde voor de bodemfunctieklaas van de toepassingslocatie. In afwijking van artikel 2 geldt voor toepassingen van PFAS-houdende grond in het uitgesloten gebied als maximale waarde voor de bodemfunctieklaas overig (landbouw/natuur) de 95-percentielwaarde van bodemkwaliteitszone 1.
3. In een GBT mag grond in de kern van de toepassing worden toegepast met een gehalte van maximaal 3 µg/kgds voor PFOS, 7 µg/kgds voor PFOA, 3 µg/kgds voor GenX en 3 µg/kgds voor de overige PFAS. De GBT moet worden afgedekt met een leeflaag van minimaal 0,5 meter dikte. Op het aanbrengen van een leeflaag zijn de eisen die in het eerste en tweede lid aan het toepassen van grond of baggerspecie worden gesteld van overeenkomstige toepassing.
4. Het college staat het verspreiden op het aangrenzend perceel van PFAS-houdende (onderhouds)baggerspecie toe voor zover dat voor de stoffen niet zijnde PFAS binnen de regels van het Besluit bodemkwaliteit ook zou zijn toegestaan en het gehalte PFAS past bij de lokale maximale waarde voor de bodemfunctieklaas van het gebied waarin de bagger wordt verspreid. Indien de baggerspecie afkomstig is uit een onverdachte watergang, is voor wat betreft PFAS geen volledige partijkeuring noodzakelijk, maar volstaan enkele representatieve metingen.
5. Stoffen behorend tot PFAS worden afzonderlijk per stof beoordeeld.

6. Een toepassing van PFAS-houdende grond of baggerspecie binnen het grondwaterbeschermingsgebied Helmond moet tevens voldoen aan de eisen die daaraan bij provinciale verordening zijn gesteld.

HOOFDSTUK IV - SLOTBEPALINGEN

Artikel 15 Bevoegdheden juridisch instrumentarium

Deze beleidsregel handelt over de vaststelling van feiten en de uitleg van de in de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit opgenomen wettelijke voorschriften, en laten de bevoegdheden op grond van de Wet en het Besluit in stand.

Artikel 16 Evaluatie

Deze beleidsregel wordt uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd.

Artikel 17 Bekendmaking, inwerkingtreding en geldigheid

1. Deze beleidsregel treedt in werking de dag na bekendmaking.
2. De Beleidsregels PFAS Helmond 2019 worden ingetrokken.
3. Deze beleidsregel zal met de toelichting in het digitale gemeenteblad worden geplaatst.

Artikel 18 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als Beleidsregel PFAS Helmond 2023.

Besloten in de vergadering van 18 juli 2023.

Burgemeester en wethouders van Helmond,

*de burgemeester,
mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel*

*de secretaris,
dhr. H.J. de Ruiter*

ALGEMENE TOELICHTING BELEIDSREGEL PFAS HELMOND 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond (het college) is bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) en het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). De bijbehorende uitvoeringstaken op het gebied van toezicht- en handhaving zijn neergelegd bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Het college is bevoegd beleidsregel te maken op het gebied van bodemsanering en hergebruik van grond en bagger; bijvoorbeeld als sprake is van niet-genormeerde stoffen of als er behoefte is aan een gebiedspecifiek kader.

PFAS

De stoffen in de groep poly- en perfluoralkylverbindingen worden aangeduid als PFAS (Per Fluor Alkylated Substances). GenX, PFOA en PFOS zijn de bekendste stoffen uit de PFAS-groep. Voor PFOA en PFOS is door de Europese Unie een gebruiksverbod uitgevaardigd. Ook de GenX-stoffen zijn inmiddels aangemerkt als zeer zorgwekkende stof en worden op termijn uitgebannen.

PFAS zijn door de mens gemaakte organische stoffen die zeer stabiel zijn, zelfs bij aanwezigheid van agressieve stoffen. In het oppervlaktewater of de bodem breken deze stoffen nauwelijks af, ook niet onder invloed van licht of door bacteriën. Als er al afbraak optreedt, dan blijft een persistente PFAS over die niet verder afbreekt. De stoffen hebben een hoge mobiliteit, zeker in vergelijking met andere persistente stoffen. Alleen bij verbranding op zeer hoge temperatuur worden deze stoffen afgebroken.

De eigenschappen van PFAS hebben geleid tot brede gebruikstoepassingen zoals antiaanbaklagen in pannen, vuil- en vochtwerende coating voor kleding, tapijt en meubelstoffen en brandblusschuim.

Aanwezigheid in de bodem

De PFAS werden tot voor kort bij bodemonderzoek nooit bepaald. Door de toenemende aandacht voor deze als "opkomende stoffen" of "zorgstoffen" beschouwde verbindingen is dat veranderd. Gebleken is dat PFAS door de diverse toepassingen en het veelvuldige en jarenlange gebruik op heel veel plaatsen in de bodem kunnen worden aangetroffen.

De PFAS komen in de bodem meestal in (zeer) lage concentraties voor. Bij specifieke bronlocaties worden echter hogere gehalten aangetoond. Dat geldt bijvoorbeeld voor de bedrijfsterreinen van Che-

mours in Dordrecht en Custom Powders in Helmond en de directe omgeving daarvan. Ook van locaties waar is geoefend met PFAS-houdend blusschuim is bekend dat de bodem daar verontreinigd kan zijn met PFAS. Vanuit dergelijke bronlocaties kan een groot gebied verontreinigd raken. Daarbij is dan meestal niet duidelijk waar de verontreiniging vanuit de bronlocatie overgaat in de algemene door diffuse verontreiniging verhoogde achtergrondwaarde.

Normering in relatie tot bodemverontreiniging

Voor veel van de stoffen die kunnen leiden tot bodemverontreiniging zijn door de rijksoverheid normen vastgesteld. Daarmee kan dan worden bepaald of de bodem zodanig ernstig verontreinigd is dat ze gesaneerd moet worden. Ook stelt de rijksoverheid voor veel stoffen maximale waarden vast die gebruikt worden om de hergebruiksmogelijkheden te bepalen van vrijgekomen grond en bagger of voor het bepalen van de zogenaamde terugsaneerwaarden bij bodemsanering. Het Rijk heeft echter voor PFAS in de bodem en in bagger voorsnog geen landelijke normen vastgesteld. Er is vooruitlopende op nationale regelgeving wel een Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en bagger-specie door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgesteld. Bodemsanering komt in dat handelingskader niet aan de orde.

Problemen in de uitvoeringspraktijk

Het gebrek aan landelijke normering en het stortverbod maken de uitvoering van de taken op het gebied van de Wbb en het Bbk in het geval van PFAS-verontreinigingen voor de bevoegde gezagen zeer lastig:

- Het is niet altijd duidelijk wat de omvang van een saneringsverplichting is. Moet bijvoorbeeld alles verwijderd worden of mag er ook iets blijven zitten?
- Er is zonder goede normen kans op een onjuiste inschatting van de milieuhygiënische risico's. Dit kan leiden tot een overschatting maar ook tot een onderschatting van de aanpak van een PFAS-verontreiniging, met risico's voor mens, dier en plant als gevolg.

Het gebrek aan normering is ook heel lastig voor uitvoerders van projecten en eigenaren en/of gebruikers van locaties waar een bodemverontreiniging met PFAS wordt aangetroffen. Zij weten niet waar ze aan toe zijn en waar ze met eventueel vrijkomende grond naar toe kunnen.

Er geldt een algemeen stortverbod voor verontreinigde grond. Grond kan alleen worden gestort met een niet reinigbaarheidsverklaring van Rijkswaterstaat Leefomgeving Bodem+. Dergelijke verklaringen worden door het Rijk slechts in beperkte mate voor met PFAS verontreinigde grond afgegeven omdat verwacht wordt dat er binnen 5 jaar zicht is op een verwerkingsmethode. Daarom moet vrijkomende met PFAS verontreinigde grond vaak worden opgeslagen. Dat maakt het voor bovengenoemde partijen nog ingewikkelder. Er ontstaat een risico op stagnatie van projecten in de markt.

Hergebruik van matig verontreinigde grond, waarbij geen risico's aan de orde zijn, is meestal ook niet mogelijk. Er geldt feitelijk een "nulnorm" en verwerkerslocaties weigeren daarom de matig verontreinigde grond.

Dit alles leidt tot onnodige druk op primaire grondstoffen, is in strijd met de circulaire economie en brengt veelal onnodige vertraging en verhoging van kosten met zich mee.

Beleidsregel

Het college vindt dit onwenselijke ontwikkelingen en acht het van belang dat er op een eenduidige en milieuhygiënisch verantwoorde manier wordt omgegaan met PFAS-verontreinigingen in de bodem en toepassingen van grond en bagger. Het college heeft daarom beleidsregel opgesteld. Bij het opstellen van de beleidsregel is zoveel mogelijk aangesloten op de bestaande regels van de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit (Wbb en Bbk).

De voorgestelde normen gaan uit van voorzorg, maar bieden tevens mogelijkheden tot maatwerk. Verwacht wordt dat het merendeel van het grondverzet met algemeen voorkomende lage gehalten aan verontreiniging met deze beleidsregel voor hergebruik in aanmerking kan komen. Ten opzichte van de "nulnorm", zoals deze geldt zonder de beleidsregel, kunnen aanzienlijke kosten en vertraging worden voorkomen.

Bij het opstellen van de beleidsregel is gebruik gemaakt van de reeds beschikbare beleidsregel van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Aalsmeer alsmede van de (herziene) handreiking voor toepassing van PFOA-houdende grond van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en het Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarnaast is rekening gehouden met regionale ontwikkelingen.

Een concept van deze beleidsregel is voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant die in Helmond het bodemtoezicht uitvoert en voor de provincie Noord-Brabant het toezicht op grondverzet

in waterwinningen voor menselijke consumptie en in overleg is met andere gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten om tot (boven)regionaal afgestemd beleid voor PFAS-stoffen te komen. Het concept is ook voor ambtelijk commentaar gestuurd naar het waterschap Aa en Maas, GGD, Rijkswaterstaat Leefomgeving Bodem+ en het RIVM.

Het college vindt het belangrijk dat er meer informatie komt met betrekking tot de aanwezigheid van PFAS in het milieu en de risico's van PFAS-verontreiniging en dat de beleidsregel blijven aansluiten bij de beschikbare kennis. Daarom is opgenomen dat de beleidsregel periodiek geëvalueerd zullen worden, in ieder geval bij nieuwe landelijke ontwikkelingen.

Ontwikkeling normering

Bij het opstellen van de beleidsregel heeft het college de Richtlijn voor het omgaan met niet genormeerde stoffen (Bijlage 6 bij de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013) in acht genomen. Grondslag van de in Helmond te hanteren normen vormen de milieukwaliteitswaarden die door het Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu (RIVM) zijn afgeleid voor bodem (grond en grondwater), oppervlaktewater en drinkwater. Bij de afleiding van die milieukwaliteitswaarden heeft het RIVM dezelfde methoden gehanteerd die gebruikt wordt voor de afleiding van normen voor het Rijk. Verder is zoveel mogelijk aangesloten bij het Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Afleiding lokale normen

In de beleidsregel worden de volgende "normen" voor het beoordelen van risico's en terugsaneerwaarden bij bodemverontreiniging en voor het beoordelen van grondverzet in Helmond gehanteerd.

Lokale achtergrondwaarden in grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$) en grondwater ($\mu\text{g}/\text{l}$)

De achtergrondwaarde is het gehalte dat overall in (een bepaalde deel van) de gemeente verwacht mag worden. Op basis van de momenteel beschikbare informatie uit binnen- en buitenlandse openbare bronnen is het de verwachting dat in heel Nederland sprake is van een algemene depositie van PFAS via lucht en (oppervlakte)water. Door diffuse verspreiding ontstaat daardoor een basisbelasting van de bodem in relatief lage gehalten. Aangenomen wordt dat te meten concentraties aan deze verontreinigingen aan drie beïnvloedingsniveaus zijn te koppelen, namelijk allereerst een (inter)nationaal basisniveau, ten tweede een regionaal of lokaal beïnvloed gebiedsniveau (bijvoorbeeld in industrieel, stedelijk of landbouwgebied) en daarnaast een specifiek bronlocatieniveau (zoals een bedrijfslocatie of brandblusoefenlocatie). Voor het bepalen van de achtergrondwaarden is uitgegaan van de beide eerste niveaus die niet direct aan een specifieke (nabijgelegen) verontreinigingsbron te relateren zijn.

De lokale achtergrondwaarden voor de grond zijn afgeleid van de 95-percentielwaarde uit statistieken bij de Bodemkwaliteitskaart PFAS gemeente Helmond. Deze gehalten zijn zo laag dat daarbij geen humane en ecologische risico's te verwachten zijn.

Gekozen is voor de 95-percentielwaarden (in plaats van het gemiddelde) omdat dit recht doet aan de bestaande bandbreedte aan concentraties in de bodem op onverdachte locaties in Helmond. Ook bij concentraties boven het gemiddelde van een zone maar beneden de 95-percentielwaarde kunnen we immers aannemen dat er geen sprake is van lokale c.q. dichtbij gelegen puntbronnen voor PFAS, maar alleen van diffuse bodembelasting. Bij grondverzet binnen Helmond tot gehalten op het niveau van de lokale achtergrondwaarden verandert er niets aan de algemene (=gemiddelde) bodemkwaliteit. Er is dan sprake van "standstill".

De 95-percentielwaarde is echter te hoog om het standstill-beginsel ook voor grond afkomstig van buiten Helmond te kunnen handhaven. Grond van buiten Helmond moet een gehalte gelijk aan of lager dan het gemiddelde hebben om binnen de gemeentegrens van Helmond aan het standstill-beginsel te kunnen blijven voldoen.

Voor de PFAS-stoffen waarvoor geen 95-percentielwaarde voor grond is afgeleid en voor PFAS-stoffen in het grondwater geldt een achtergrondwaarde van $0,1 \mu\text{g}/\text{kgds}$ respectievelijk $0,1 \mu\text{g}/\text{l}$. Deze waarden zijn voor grond gebaseerd op de algemeen geaccepteerde detectie- c.q. rapportagegrens van de laboratoria en voor grondwater op de signaalwaarde voor niet genormeerde stoffen die gehanteerd wordt bij de brede screening van de grondwaterkwaliteit.

Indien voor een PFAS in Helmond geen 95-percentielwaarde voor grond is afgeleid maar door het RIVM in haar landelijke achtergrondwaardenonderzoek wel, dan mag de door RIVM afgeleide waarde worden gebruikt indien die 95-percentielwaarde hoger is dan $0,1 \mu\text{g}/\text{kgds}$.

Lokale interventiewaarden PFAS in de bodem

De lokale interventiewaarde wordt bij historische bodemverontreiniging gezien als de grens waarboven moet worden beoordeeld of de PFAS-verontreiniging leiden tot actuele risico's voor mens, dier of plant. De lokale interventiewaarde moet dus gezien worden als een soort signaalwaarde. Wordt de interventiewaarde over-schreden, dan moet onderzocht worden of spoedig gesaneerd moet worden.

Tabel 1: Lokale interventiewaarden (LIW) PFAS in de bodem

	grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$)	grondwater ($\mu\text{g}/\text{l}$)	Grondwater in, of binnen 100 meter van, een kwetsbaar object ($\mu\text{g}/\text{l}$)
PFOS	59	2,7	0,0099
PFOA	60	8,6	0,02
GenX	57	60	0,33

Overigens kan bij gevoelig gebruik soms ook beneden deze lokale interventiewaarden sprake zijn van actuele risico's. Bij bodemonderzoek moet daarmee rekening gehouden worden en het college kan ook bij gehalten beneden de interventiewaarde afdwingen dat bodemsanering wordt uitgevoerd.

De lokale interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX in grond en grondwater zijn gebaseerd op de RIVM-memo Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX (RIVM, 20 juli 2021, versie 1.1).

De lokale interventiewaarden in grond gelden voor een standaardbodem. Voor grond met een organisch stofgehalte tussen 10% en 30% moet naar analogie met het landelijke handelingskader een bodemtypecorrectie worden toegepast conform die voor PAK(10VROM) uit de Regeling bodemkwaliteit.

Voor grondwater hangen de interventiewaarden af van de eventuele aanwezigheid van een kwetsbaar object. Bij kwetsbare objecten en in een straal van 100 meter er omheen gelden lagere interventiewaarden die mede gebaseerd zijn op de blootstellingsroute menselijke consumptie (drinken van grondwater). Buiten de kwetsbare objecten gelden hogere interventiewaarden die geen rekening houden met het drinken van grondwater. Dit onderscheidt wordt gemaakt omdat wij het ongewenst achten dat buiten kwetsbare objecten voor vrijwel alle handelingen in het grondwater ingestemd moet worden met een saneringsplan.

Risicogrenswaarden PFAS in grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$) voor standaardbodems

De risicogrenswaarde is het maximale gehalte in de grond dat bij een bepaalde bodemgebruik en levenslange blootstelling niet leidt tot risico's voor plant mens of dier. De risicogrenswaarden zijn enkel bedoeld voor het uitvoeren van een risicobeoordeling of het beoordelen van terugsaneerwaarden bij bestaande bodemverontreiniging, dus niet voor het beoordelen van grondverzet.

Tabel 2: Risicogrenswaarden (RGW) PFAS in grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$)

	Landbouw/natuur	Moestuin/volkstuin	Wonen	Industrie
PFOS	3		18	106
PFOA	7		30	930
GenX	3		54	960
PEQ		2,3		

De risicogrenswaarden (RGW) voor PFOS, PFOA en GenX volgen uit Achtergrondwaarden en risicogrenzen ten behoeve van onderbouwing Maximale Waarden PFAS voor toepassen van grond en baggerspecie (Memo RIVM, 20 juli 2021, versie 1.1). De risicogrenswaarden gelden voor een standaardbodem. Er moet een bodemtypecorrectie worden uitgevoerd conform de Regeling bodemkwaliteit bij een organisch stofgehalte tussen 10 en 30%. Onder de 10% wordt gecorrigeerd naar 10% en boven 30% wordt gecorrigeerd naar 30%.

De risicogrenswaarde voor moestuinen en volkstuinten wordt uitgedrukt in zogenaamde PFOA-equivalenten (PEQ). Die PEQ wordt bepaald op basis van de concentraties van de aangetoonde PFAS-stoffen en hun zogenaamde Relative Potency Factor (RPF). De risicogrenswaarde bij moestuinen geldt dus voor het mengsel van de aangetoonde PFAS-verbindingen in de grond. Deze methode is uitgewerkt in het hierboven genoemde RIVM-memo van 20 juli 2021. Voor de overige bodemfuncties geldt dat voor elk van de individuele PFAS-verbindingen PFOS, PFOA en GenX een afzonderlijke de risicogrenswaarde geldt.

Lokale maximale waarden grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$) voor standaard bodems

De lokale maximale waarden zijn de maximale toegestane gehalten in grond of baggerspecie die volgens het gebiedsspecifieke kader wordt toegepast binnen het bodembeheergebied (i.c. grondgebied gemeente Helmond). De maximale waarden zijn per bodemfunctieklasse afgeleid. Deze waarden zijn in deze be-

leidsregel opgenomen om duidelijk te maken dat het college deze waarden ook bij het gebruik van bevoegdheden krachtens de Wet bodembescherming zullen hanteren. Voor het gebruik van bevoegdheden krachtens het Besluit bodemkwaliteit is dat niet nodig. Voor die bevoegdheden heeft de gemeenteraad binnen zijn bevoegdheden al besloten dat deze waarden worden gehanteerd.

De maximale waarden voor de gebieden die op de bodemfunctieklassenkaart in de Nota Bodembeheer Helmond 2017-2027 niet zijn ingedeeld (landbouw en natuur) zijn gebaseerd op de 95-percentielen uit de Bodemkwaliteitskaart PFAS gemeente Helmond.

Voor de bodemfunctieklassen Wonen en Industrie is aansluiting gezocht bij de hergebruikswaarden uit het Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie. Slechts in een klein gebied rondom de "puntbron" Custom Powders komen gehalten boven die maximale waarden voor en is maatwerk nodig ten aanzien van duurzaam bodembeheer. In de rest van Helmond passen deze waarden goed bij de diffuse bodembelasting, zodat deze waarden niet belemmerend zullen zijn voor het grondverzet.

Ter referentie zijn in onderstaande tabel de lokale maximale waarden Wonen en Industrie weergegeven. In de tabel staan tevens de lokale maximale waarden (= 95-percentiel) voor de bodemfunctieklasse Overig (landbouw, natuur) in de bovengrond (0-0,5 m-mv) van de zones 1 en 2.

Tabel 3: Lokale maximale waarden (LMW) grond ($\mu\text{g}/\text{kgds}$)

	LMW-Overig (landbouw, natuur) bovengrond zone 1	LMW-Overig (landbouw, natuur) bovengrond zone 2	LMW-Wonen	LMW-Industrie
PFOS	1,12	1,2	3	3
PFOA	5,12	1,48	7	7
GenX	0,41	0,1	3	3
Overige PFAS	95-percentiel	95-percentiel	3	3

Zorgplicht

De beleidsregel maken een onderscheid tussen zorgplichtsaneringen (op grond van art. 13 Wbb of bijv. hfdst. 17 Wm, art. 2.11 Activiteitenbesluit) en overige saneringen (vallend onder art. 28 en 39 Wbb). Voor sommige bodemverontreinigingen geldt dat deze gedeeltelijk voor en gedeeltelijk na van toepassing worden van de zorgplicht zijn ontstaan. In de beleidsregel is opgenomen hoe wordt omgegaan met bodemverontreinigingen die gedeeltelijk voor en gedeeltelijk na de datum waarop de zorgplicht van toepassing werd zijn ontstaan. De periode waarin de meeste verontreiniging (vracht) is ontstaan bepaalt of het kader voor zorgplichtsaneringen of het kader voor overige saneringen van toepassing is. Indien wij niet kunnen aantonen dat de zorgplicht (gedeeltelijk) van toepassing is, dan hanteren wij het kader voor overige saneringen. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Voor bodemverontreinigingen die zijn ontstaan na inwerkingtreding van de zorgplicht geldt artikel 13 Wbb. Dat houdt in dat de veroorzaker die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door zijn handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, de verontreiniging of aantasting geheel ongedaan moet maken voor zover dit redelijkerwijs mogelijk. Degene die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van de Wbb en daarbij kennis neemt van een verontreiniging of aantasting van de bodem die door die handelingen wordt veroorzaakt en weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, maakt zo spoedig mogelijk melding van de verontreiniging of de aantasting bij het bevoegd gezag en moet daarbij ook aangegeven welke maatregelen in de zin van artikel 13 Wbb getroffen gaan worden (artikel 27 Wbb).

Het college dient als bevoegd gezag te beoordelen welke maatregelen redelijkerwijs kunnen worden geëist. In de beoordeling van wat redelijkerwijs mogelijk is, zit beoordelingsvrijheid voor het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan bij die beoordeling rekening houden met milieuhygiënische aspecten ("wat zijn de risico's van de aangetroffen verontreiniging?"), technisch inhoudelijke aspecten ("zijn er technieken beschikbaar om de verontreiniging te saneren?") en financiële aspecten ("staan de kosten nog in verhouding tot milieuhygiënische baten?").

Voor de overige (niet-zorgplicht)verontreinigingen geldt het beoordelingskader van artikel 28, 29, 37 en 39 Wbb. Het college dient dan te beoordelen of er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging (artikel 29 Wbb). Zoals hiervoor al is aangegeven heeft het Rijk voor veel stoffen normen, de zogenaamde interventiewaarden bodemsanering, vastgesteld op basis waarvan de ernst van een verontreiniging bepaald kan worden.

Indien er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging dient ook bepaald te worden of er met spoed gesaneerd dient te worden (artikel 37 Wbb). Het Rijk heeft voor veel stoffen een methode vastgesteld waarmee bepaald kan worden of er sprake is van spoed. Indien vastgesteld wordt dat er met spoed gesaneerd moet worden en er worden handelingen uitgevoerd ten gevolge waarvan verontreinigde bodem wordt verminderd en/of verplaatst, dient een saneringsplan ter instemming aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd (artikel 39 Wbb).

In deze beleidsregel is voor PFAS het juridisch onderscheid tussen zorgplicht- en overige verontreinigingen aangehouden. Met betrekking tot de beoordeling wordt echter hetzelfde kader gehanteerd.

Toepassingsmogelijkheden grond en bagger

Het college wil het grondverzet en daarmee de uitwisselbaarheid van toepasbare grond waar mogelijk te faciliteren. Daartoe is in de beleidsregel ruimte geboden voor de toepassing van:

- grond afkomstig van binnen het door de gemeenteraad van Helmond in de bodembeheernota aangeduide bodembeheergebied (i.c. het grondgebied van de gemeente Helmond);
- grond die onder certificaat geleverd wordt en daarnaast voldoet aan de lokale bodemkwaliteit;
- baggerspecie afkomstig van binnen de eigen gemeentegrenzen;
- voorafgaand aan de inwerkingtreding van de beleidsregel binnen de gemeentegrenzen opgeslagen grond en baggerspecie, bestemd voor toepassing binnen de gemeentegrenzen.

Uitgangspunten beoordelingskader PFAS

Het beoordelingskader vormt de inhoudelijke kern van deze beleidsregel. De belangrijkste uitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen zijn:

- Het kader moet aansluiten op de werkwijze zoals deze voor de Wbb en het Bbk van toepassing zijn. Daar waar de beleidsregel geen nadere specificering geven, gelden zo veel als mogelijk de kaders zoals deze voor landelijk genormeerde stoffen gebruikelijk zijn.
- De kans op onderschatting van milieuhygiënische risico's moet klein zijn. Gezien het gebrek aan een landelijk beleidskader en de bijzondere stoffeigenschappen van PFAS als relatief mobiele persistente stoffen die zich kunnen ophopen in voedselketens, is ervoor gekozen voorzichtigheid te betrachten ten opzichte van gangbare beoordelingen voor landelijk genormeerde stoffen. Dit uit zich vooral in het zoveel mogelijk volgen van het landelijke handelingskader bij het bepalen van de toepassingseisen voor licht verontreinigde grond en baggerspecie.
- Het uitgangspunt van een kleine kans op onderschatting van milieuhygiënische risico's zou kunnen leiden tot onnodige en kostbare ingrepen. Daarom is het nodig dat er ruimte is voor maatwerk bij het onderbouwen en beoordelen van overschrijdingen van aangegeven waarden. Per situatie dienen de daadwerkelijke risico's en spoedeisendheid, en in geval van een noodzakelijke ingreep het te bereiken saneringsdoel in een saneringsplan of plan van aanpak onderbouwd te worden zodat het bevoegd gezag dit kan beoordelen.
- Het beoordelingskader voor zorgplicht en overige verontreinigingen is inhoudelijk gelijkgesteld. Het is vaak niet duidelijk of sprake is zorgplichtverontreiniging en of zorgplichtverontreiniging en overige verontreiniging in elkaar overlopen. Ook is het in de praktijk zonder enig beoordelingskader vaak lastig te bepalen wat redelijk is met betrekking tot het al dan niet geheel verwijderen van nieuwe verontreinigingen. Omdat het college het wenselijk acht dat locaties met PFAS-verontreinigingen op een eenduidige wijze beoordeeld worden en het uitgangspunt een milieuhygiënisch verantwoorde situatie moet zijn, hanteert het college voor overige verontreinigingen en voor de invulling van het begrip redelijkerwijs in relatie tot de beoordeling en aanpak van zorgplicht bodemverontreinigingen hetzelfde beoordelingskader.
- Het uitgangspunt bij het beoordelingskader voor de toepassing van PFAS-houdende grond wordt bepaald door het gebrek aan gegevens omtrent de doorvergiftiging en uitloogbaarheid van PFAS. Er is voor gekozen om alleen grondverzet te faciliteren voor grond met gehalten tussen de lokale achtergrondwaarden en de hergebruikswaarde voor bodemfunctie Wonen/Industrie uit het landelijke handelingskader. Grondverzet van overige met PFAS –verontreinigde grond en baggerspecie uit Helmond zelf is in theorie en onder strenge voorwaarden mogelijk, maar dat vraagt dan maatwerk.

Bij de beoordeling van PFAS-verontreinigingen wordt de normering uit het beoordelingskader van de beleidsregel gebruikt. Voor alle PFAS-verontreinigingen geldt dat het resultaat na sanering minimaal geschikt moet zijn voor een veilig gebruik van de locatie. Dit dient per locatie bepaald te worden, waarbij locatiespecifieke omstandigheden betrokken kunnen worden. Voor het hergebruik van licht met PFAS verontreinigde grond geldt dat de kwaliteit van grond en bagger van buiten Helmond moet passen bij die van de ontvangende bodem maar ook bij de aan de locatie toegekende bodemfunctie (dubbele bodemtoets).

Herschikken

Binnen een saneringsplan of plan van aanpak kan onder voorwaarden binnen de locatie worden geschoven met de vrijgekomen grond. Dit wordt aangeduid als "herschikken". Het herschikken valt dan onder het regime van de Wbb en het bevoegd gezag Wbb beoordeelt dan of voldaan wordt aan de normering. Indien er geen sprake is van saneren aan de hand van een saneringsplan of plan van aanpak is herschikken niet aan de orde. Het verplaatsen of toepassen van verontreinigde grond valt in dat geval als toepassing onder het Bbk.

Voor herschikken met PFAS-houdende grond hanteert het college de volgende algemene uitgangspunten:

- Het herschikken mag niet leiden tot een milieuhygiënische verslechtering.
- Door het herschikken mogen er bij het beoogde gebruik geen risico's ontstaan voor mens, plant of dier.
- Er mag door het herschikken geen nieuw geval van bodemverontreiniging ontstaan.

Saneren, herschikken en toepassen liggen in elkaars verlengde. Om die reden geldt voor genormeerde stoffen veelal dat de normen voor toepassen, herschikken en saneren zoveel mogelijk gelijk zijn of op elkaar aansluiten. Voor PFAS sluit het beleid en normering voor deze handelingen daarom op elkaar aan.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BELEIDSREGEL PFAS HELMOND 2023

Hoofdstuk I - ALGEMEEN

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel worden definities gegeven voor de in de beleidsregel gebruikte termen. Hierbij geldt:

- Ook het uitvoeren van een deelsanering valt onder het begrip saneren. Een sanering kan ook in fasen uitgevoerd worden;
- Voor de definitie van kwetsbaar object is aangesloten op paragraaf 6.2.1 van bijlage 2 van de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013. Tot de kwetsbare objecten behoren in elk geval het in de Omgevingsverordening Noord-Brabant aangewezen waterwingebied en het omliggende grondwaterbeschermingsgebied.
- Ook voor PFOA geldt dat genoemde waarden betrekking hebben op de som van lineair en vertakt PFOA;
- Met PFOS wordt zowel lineair als vertakt PFOS bedoeld. In deze beleidsregel genoemde waarden hebben betrekking op de som van lineair en vertakt PFOS;
- Het zorgplichtartikel uit de Wet bodembescherming heeft betrekking op verontreinigingen ontstaan vanaf 1 januari 1987 bij handelingen als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van de Wet die worden uitgevoerd door iemand die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast. Het zorgplichtartikel is niet van toepassing op verontreiniging overeenkomend met de lokale achtergrondwaarden die door diffuse verspreiding als gevolg van algemene depositie is ontstaan en welke niet te herleiden is tot een bronlocatie. Het zorgplichtartikel is wel van toepassing als verontreinigde grond is toegepast buiten de kaders van het Besluit bodemkwaliteit of deze beleidsregel.

Artikel 2 Lokale achtergrondwaarden, interventiewaarden, risicogrenswaarden en maximale waarden

In dit artikel worden de normen voor PFAS in grond en grondwater opgesomd die in deze beleidsregel gebruikt worden voor het beoordelen van PFAS-verontreinigingen (lokale bronnen) en voor het beoordelen van het toepassen van PFAS-houdende (achtergrondbelasting) grond en baggerspecie. Deze normen zijn hier bij elkaar gezet om ze snel terug te kunnen vinden en zodat er in de rest van de beleidsregel steeds naar terugverwezen kan worden. In de algemene toelichting bij de beleidsregel is de onderbouwing c.q. afleiding van deze normwaarden opgenomen.

De opgenomen lokale maximale waarden komen voort uit de gemeentelijke bodembeheernota die door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze waarden zijn in deze beleidsregel opgenomen om duidelijk te maken dat het college deze waarden ook bij het gebruik van bevoegdheden krachtens de Wet bodembescherming zullen hanteren. Voor het gebruik van bevoegdheden krachtens het Besluit bodemkwaliteit is dat niet nodig. Voor die bevoegdheden heeft de Raad binnen zijn bevoegdheden al besloten dat deze waarden worden gehanteerd.

Hoofdstuk II - WET BODEMBESCHERMING

Artikel 3 Reikwijdte

Eerste lid

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van de beleidsregel beschreven. De reikwijdte sluit aan op de Wet bodembescherming (Wbb, in de beleidsregel aangeduid als de Wet). Het college van burgemeester

en wethouders (het college) is daartoe bevoegd gezag voor landbodem binnen haar gemeentegrenzen. Daarnaast zijn de waterschappen De Dommel en Aa en Maas voor de watergangen binnen hun beheergebied alsmede Rijkswaterstaat voor de rijkswateren bevoegd gezag voor waterbodems in Helmond.

De beleidsregel hebben betrekking op de stoffen die onderdeel uitmaken van een algemene stofgroep die wordt aangeduid als PFAS, poly- en perfluoralkylverbindingen. Van de stoffen uit die stofgroep staan PFOS en PFOA het langst in de aandacht en GenX, door de industrie gebruikt als vervanger voor PFOA, is daar later bijgekomen. Omdat bij bodemonderzoek naar PFOS, PFOA en GenX ook vaak andere verbindingen uit de PFAS-stofgroep worden aangetroffen in de bodem, is in dit lid geregeld dat de beleidsregel ook op die stoffen betrekking hebben.

Tweede, derde en vierde lid

In het tweede lid van dit artikel wordt omschreven wanneer een bodemverontreiniging als zorgplicht bodemverontreiniging of overige bodemverontreiniging moet worden gezien. Kort samengevat komt het erop neer dat als een bodemverontreiniging voor meer dan de helft valt onder een zorgplicht er sprake is van een zorgplicht bodemverontreiniging.

Als aannemelijk is dat meer dan de helft van de verontreiniging is ontstaan voordat de zorgplicht van toepassing was, wordt de verontreiniging volgens het derde lid als overige verontreiniging beschouwd. Het gaat daarbij om het moment van de gebeurtenis of het moment waarop de handelingen zijn verricht waardoor het grootste deel van de verontreiniging is ontstaan.

Indien uit het bodemonderzoek niet eenduidig is of een verontreiniging als historisch of nieuw moet worden aangeduid, geldt wat op basis van het onderzoek het meest aannemelijk is (vierde lid). Indien geen duidelijkheid verkregen kan worden, kan in het algemeen aangenomen worden dat het een overige verontreiniging betreft.

Een zorgplichtbodemsanering is zodoende een bodemsanering die onder een zorgplicht valt. Dat kan art. 13 van de Wet zijn, maar ook een bepaling uit een vergunning, een algemene regel (bijv. art. 2.11 Activiteitenbesluit) en/of hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer. Als een sanering niet onder een zorgplicht valt moet er vanuit worden gegaan dat het gewone beoordelingskader van de artikelen 28, 29, 37 38 en 39 van de Wet van toepassing is.

Artikel 4 Onderzoek

Eerste lid

Als een initiatiefnemer van plan is handelingen uit te gaan voeren op of in de bodem en er een reële kans is dat PFAS in concentraties boven de lokale achtergrondwaarde in de bodem kan worden aangetroffen, dient bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

Voor bodemonderzoek naar niet genormeerde stoffen geldt geen vastgesteld onderzoeksprotocol of strategie. Het bodemonderzoek moet wel systematisch worden uitgevoerd zodat het onderzoek gebruikt kan worden voor de beoordeling van onder meer de vraag of sanering of ongedaanmaking noodzakelijk is. Daarom is in de beleidsregel opgenomen dat het bodemonderzoek naar PFAS-verontreiniging zoveel mogelijk moet worden uitgevoerd overeenkomstig bestaande protocollen voor genormeerde stoffen, zoals bijvoorbeeld NEN 5740, NTA 5755 en BRL-richtlijnen voor veldwerk en analysevoorschriften. Ook een door het college en/of de gemeenteraad vastgestelde bodemkwaliteitskaart kan beschouwd worden als een bewijsmiddel voor de bodemkwaliteit, mits geen sprake is van beïnvloeding van de bodemkwaliteit door lokale bronnen.

Aandachtspunt bij onderzoek naar PFAS vormt het voorkomen van de beïnvloeding van de onderzoeksresultaten door onzorgvuldigheden bij bemonstering en analyse. Bij het onderzoek moet in elk geval rekening gehouden worden met de informatie uit de [Handreiking PFAS bemonsteren](#) die beschikbaar is via de website van Bodem+. Deze handreiking is opgesteld door het Expertisecentrum PFAS, de Vereniging van Milieu Adviesbureaus (VVMA) en de Vereniging Kwaliteitsborging Bodembeheer (VKB).

Tweede lid

In het tweede lid is aangegeven wanneer in ieder geval sprake is van een reële verdenking op PFAS-verontreiniging. Op of nabij locaties waar blusschuim met PFOS of PFOA is gebruikt, zoals brandweeroefenplaatsen of plaatsen waarvan bekend is dat bij een brand blusschuim is gebruikt, is dit het geval. Dit geldt ook voor locaties gelegen in de nabijheid van bedrijfsterreinen waar emissie naar de lucht of het oppervlaktewater plaatsvinden of hebben plaatsgevonden.

De genoemde voorbeelden zijn niet limitatief. Er kunnen dus ook andere activiteiten hebben plaatsgevonden op een locatie waarbij het aannemelijk is dat een PFAS-verontreiniging is ontstaan. In dat geval

is er sprake van een reële verdenking en kan onderzoek worden gevraagd indien er handelingen verricht worden met en/of in de bodem.

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft in opdracht van de gemeente Helmond een inventarisatie uitgevoerd naar verdachte (bedrijfs)locaties in Helmond. Onderdeel van het vooronderzoek bij bodemonderzoek is het raadplegen van die inventarisatie.

Er dient dus onderscheid gemaakt te worden in de specifieke verdenking door verspreiding vanuit een bekende nabijgelegen bronlocatie en de mogelijke aanwezigheid van PFAS door een diffuse aanwezigheid van de stoffen als gevolg van (on)bekende (regionale) bronnen dan wel algemene depositie (direct of indirect via lucht of oppervlaktewater). In alle gevallen wanneer verontreiniging met deze stoffen verwacht mag worden, dient de kwaliteit op verantwoorde wijze bekend te zijn.

Het college kan vrijstelling geven voor bodemonderzoek naar stoffen die zijn opgenomen in een door het gemeentebestuur vastgestelde bodemkwaliteitskaart, zoals aangegeven in artikel 12 lid 3.

UITGANGSPUNTEN ZORGPLICHT BODEMVERONTREINIGING MET PFAS

Artikel 5 Melding zorgplicht bodemverontreiniging

Als uit een bodemonderzoek zoals bedoeld in artikel 4 van de beleidsregel blijkt dat een zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS in de bodem aanwezig is, moet dit worden gemeld bij het college op grond van artikel 27 Wbb. Daarnaast geldt de meldplicht van artikel 27 Wbb onverkort voor degene die een bodemverontreiniging met PFAS veroorzaakt (artikel 27, eerste lid, Wbb), maar ook voor degene die bij het veroorzaken van een bodemverontreiniging is betrokken (artikel 27, derde lid, Wbb).

Dit geldt niet voor PFAS op het niveau van de lokale achtergrondwaarden die door diffuse verspreiding als gevolg van algemene depositie is ontstaan en welke niet te herleiden is aan een bronlocatie. Bij PFAS-gehalten op dat niveau is gezien de potentieel lange periode van verspreiding (sinds 1950) immers geen uitspraak te doen of het een zorgplicht bodemverontreiniging betreft. In dergelijke situaties wordt verwezen naar de toelichting op artikel 7.

Artikel 6 Ongedaan maken zorgplicht bodemverontreiniging met PFAS

Eerste t/m derde lid

Het uitgangspunt in de Wet voor zorgplichtverontreinigingen is volledige ongedaanmaking. Dit uitgangspunt geldt ook voor zorgplichtverontreiniging met PFAS. De maatregelen die getroffen moeten worden om de verontreiniging ongedaan te maken moeten worden beschreven in een plan van aanpak. Dit plan van aanpak moet bij het college worden ingediend op grond van artikel 27 van de Wet. Het college kan, als dat nodig is, aanwijzingen geven over de te treffen maatregelen. Dergelijke aanwijzingen zijn een besluit en de aanwijzingen dienen te worden opgevolgd.

Vierde lid

Indien volledige verwijdering in technisch opzicht redelijkerwijs niet noodzakelijk en/of mogelijk is, dient dat te worden onderbouwd in het plan van aanpak. Daarbij kunnen locatiespecifieke omstandigheden worden betrokken. Deze moeten dan wel worden beschreven in het plan van aanpak en bij de onderbouwing van de ongedaanmakingsmaatregelen worden betrokken, zodat het bevoegd gezag kan beoordelen of de maatregelen voldoen. Hetzelfde geldt voor de financiële aspecten van de uitvoering van ongedaanmakings-maatregelen. Deze aspecten kunnen alleen in aanvulling op milieuhygiënische en/of technische redenen worden opgevoerd. Zo zal, als wordt betoogd dat volledige ongedaanmaking financieel gezien niet redelijk is, in het plan van aanpak ter beoordeling aan het bevoegd gezag, moeten worden ingegaan op de verhouding tussen de kosten van volledige verwijdering, de milieuhygiënische baten ervan en de gevolgen indien voor minder vergaande maatregelen wordt gekozen.

Het beoordelingskader, dat voor overige verontreinigingen is beschreven in artikel 7 van de beleidsregel, is van toepassing bij het bepalen van wat redelijk is. Dit betekent dat de beoordeling van zorgplicht en nieuwe verontreinigingen in de praktijk vergelijkbaar wordt. Hierbij wordt opgemerkt dat daar waar voor overige bodemverontreiniging een saneringsplan genoemd wordt, voor zorgplicht bodemverontreiniging sprake is van een plan van aanpak. Uitzondering hierop vormen situaties, waarbij bodemverontreiniging het gevolg is van verwijtbaar dan wel bewust handelen of van een overtreding.

UITGANGSPUNTEN OVERIGE BODEMVERONTREINIGING MET PFAS

Artikel 7 Melding overige bodemverontreiniging

Als er handelingen worden verricht met en/of in de bodem en uit een bodemonderzoek zoals bedoeld in artikel 4 blijkt dat er een overige bodemverontreiniging met PFAS in de bodem aanwezig is, dient dit te worden gemeld bij het college op grond van artikel 28 van de Wet.

In sommige situaties zoals in de Wet en het Besluit overige niet meldingsplichtige gevallen is beschreven geldt geen meldingsplicht (zie o.a. toelichting op art. 13 van deze beleidsregel).

Artikel 8 Beoordelingskader en sanering overige bodemverontreiniging met PFAS

Eerste lid

In dit lid wordt bepaald dat bodemtypecorrectie op basis van het organische stofgehalte van toepassing is. Het organische stofgehalte van de grond heeft voor zover bekend voor sommige individuele PFAS een beperkte invloed op de relatie tussen PFAS-gehalten in de grond en risico's voor mens, plant of dier. Conform het landelijke handelingskader hoeft tot een organisch stofgehalte van 10% geen bodemtypecorrectie toegepast te worden. Als het organische stofgehalte tussen 10% en 30% ligt wordt wel een bodemtypecorrectie uitgevoerd. Dit is overeenkomstig de systematiek zoals die op dit moment al voor het toetsen van PAK geldt (zie [bijlage G, onderdeel III van de Regeling bodemkwaliteit](#)).

De achtergrond hiervan is een beleidsmatige keuze waarbij voorkomen wordt dat als gevolg van de bodemtypecorrectie in zandgrond zonder reden strenge normen zouden gelden. In hoeverre de bodemtype-correctie gebruikt moet worden bij de definitieve toepassingsnormen, is onderdeel van het onderzoek door het RIVM. Nut en noodzaak van de bodemtypecorrectie wordt meegenomen in de evaluatie zoals bedoeld in artikel 16.

Tweede lid

In dit lid wordt bepaald dat bij gehalten PFAS in de grond gelijk aan of lager dan de lokale achtergrondwaarden geen sprake is van een verontreiniging. De bodemkwaliteitskaart op basis waarvan de achtergrondwaarden zijn bepaald, geldt alleen voor locaties waar hooguit sprake is van een verhoogde achtergrondbelasting (diffuse bodembelasting).

Derde lid

Bij bodemverontreiniging beneden de lokale interventiewaarden is geen sprake van ernstige bodemverontreiniging. Bij ongewijzigd bodemgebruik is sanering dan (meestal) niet nodig. Overigens geldt in dit soort gevallen wel dat grondverzet naar andere locaties dan de saneringslocatie of de locatie waarvoor een ongedaanmakingsverplichting geldt, door het desbetreffende bevoegde gezag getoetst dient te worden aan het Besluit bodemkwaliteit en eventuele lokale beleidsregel voor hergebruik van PFAS-houdende grond.

Bij zeer gevoelig gebruik, zoals moestuin/volkstuin, kan beneden deze waarden soms wel sprake zijn van onacceptabele humane risico's. Dit aspect moet worden meegenomen als aandachtspunt bij het bodem-onderzoek en bij de interpretatie van onderzoeksresultaten. Indien het college vaststelt dat toch sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, dan geldt het saneringsregime uit artikel 8 lid 4.

Vierde lid

Bij bodemverontreiniging boven de lokale interventiewaarden is sprake van ernstige bodemverontreiniging. Er moet dan door het college vastgesteld worden of het huidige gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging leiden tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. Indien de saneerder meent dat er geen sprake is van spoedeisendheid, dient de saneerder dit in het onderzoek en/of saneringsplan te onderbouwen, zodat het bevoegd gezag dit kan beoordelen en een besluit kan nemen. Bij deze onderbouwing dient de algemene systematiek van de Circulaire bodemsanering te worden gebruikt (bepalen MTR-niveau, blootstellingsroutes, berekeningen eventueel aangevuld met metingen in blootstellingsroutes). Dit is maatwerk. Hierbij kunnen dezelfde aspecten betrokken worden, als bij het bepalen van het saneringsdoel.

Vijfde lid

De saneerder dient schriftelijk in een saneringsplan als bedoeld in artikel 39 Wbb te onderbouwen hoe de sanering wordt uitgevoerd en welke saneringsdoelstelling behaald wordt. Het bevoegd gezag dient in te stemmen met het saneringsplan.

In het saneringsplan dient het saneringsdoel omschreven te worden. Dit is maatwerk, maar bij de in het vijfde lid genoemde risicogrenswaarden geldt dat deze voldoende bescherming bieden bij het normale gebruik bij de bodemfuncties waarvoor die risicogrenswaarden gelden.

Zesde lid

Indien het saneringsdoel afwijkt van de in lid 5 genoemde risicogrenswaarden, dient duidelijk gemotiveerd te worden waarom daarvan wordt afgeweken en deze concentraties niet als saneringsdoelstelling haalbaar zijn, dan wel dat het niet noodzakelijk is in het saneringsplan uit te gaan van deze concentraties.

Hierbij dient gekeken te worden naar de daadwerkelijke blootstelling van mens, plant en dier die kan plaatsvinden. Elementen die hierbij betrokken kunnen worden zijn:

- Het risico's op doorvergiftiging. Indien er van doorvergiftiging geen sprake is of dit niet aannemelijk is, bijvoorbeeld omdat de locatie in oppervlakte te beperkt is, kan een hogere waarde milieuhygiënisch acceptabel zijn.
- De feitelijke aanwezigheid van verharding of andere isolerende voorzieningen.
- Als aangetoond wordt dat in een aaneengesloten gebied, waarin de te onderzoeken of te saneren locatie is gelegen, sprake is van een homogeen verhoogd achtergrondconcentratieniveau aan PFAS, hoeft het saneringsdoel niet strenger te zijn dan het in dat gebied aanwezige achtergrondconcentratieniveau. Of er sprake is van een verhoogd achtergrondconcentratieniveau aan PFAS is ter beoordeling aan het bevoegd gezag (zie ook artikel 12, lid 3).
- Indien door het bevoegde gezag voor toepassingen onder het Besluit bodemkwaliteit specifiek beleid is ontwikkeld, dient bij de uitwerking van een saneringsvariant rekening te worden gehouden met de bepalingen en gehalten voor PFAS die in het kader van het specifieke beleid gelden.
- Genoemde aspecten zijn indicatief en niet limitatief. Het hangt van de situatie af welke aspecten relevant zijn. Het verdient aanbeveling zoveel mogelijk aan te sluiten bij de informatie uit de RIVM rapporten.

Zevende lid

Alle in de bodem aangetroffen PFAS-verbindingen worden individueel getoetst. Het blijkt uit de literatuur dat stoffen uit de PFAS-groep vaak in combinatie zijn toegepast en worden aangetroffen en dat in de bodem ook sprake is van omzettings- en afbraakproducten. Over de combinatie- of somtoxiciteit is nog onvoldoende bekend. Dit is een aandachtspunt bij de actualisatie van deze beleidsregel zoals bedoeld in artikel 16.

HERSCHIKKEN BINNEN SANERINGSLOCATIE OF LOCATIE MET ONGEDAANMAKINGSVERPLICHTING

Artikel 9 Herschikken binnen saneringslocatie

Eerste lid

Herschikken van met PFAS verontreinigde grond is onder omstandigheden mogelijk binnen een saneringslocatie of een locatie waarvoor een ongedaanmakingsverplichting zoals bedoeld in artikel 6 van deze beleidsregel geldt. Het college laat herschikken tot op zekere hoogte toe omdat verwijdering niet altijd doelmatig is bijvoorbeeld omdat bodemkwaliteit op de locatie niet wezenlijk verbetert, de risico's niet significant afnemen, er geen reinigingstechniek is voor de vrijkomende grond, verwijdering onevenredig kostbaar is of het hergebruik van verder geschikte grond beperkt. Het college heeft een bovengrens gesteld aan gehalten waarbij herschikken is toegestaan omdat zij meent dat PFAS niet in het milieu thuis horen en dat het verrichten van handelingen met grond benut moet worden om PFAS bij hoge gehalten uit het milieu te verwijderen.

Tweede lid

Bij gehalten tot de lokale interventiewaarden is herschikken toegestaan als het herschikken naar het oordeel van het bevoegd gezag niet leidt tot een duidelijke milieuhygiënische verslechtering en ter voorkoming hiervan voldoende maatregelen worden getroffen. Zo mag er natuurlijk geen sprake zijn van een toename van ecologische doorvergiftiging, afspoeling naar oppervlaktewater of risico's door direct gebruik van grondwater als drinkwater. Vanzelfsprekend geldt ook als uitgangspunt dat door het herschikken geen bodemverontreiniging veroorzaakt mag worden waarop de zorgplicht van toepassing is.

Indien in een praktijksituatie op basis van meetgegevens en modelberekeningen aangetoond kan worden, dat geen sprake kan zijn van ernstige risico's in grondwater, kan het bevoegd gezag besluiten ook bij hogere gehalten herschikken toe te staan.

Indien het grondwater reeds verontreinigd is in concentraties hoger dan de lokale interventiewaarden, is herschikken met sterke verontreinigde grond ook toegestaan als op basis van meetgegevens en modelberekeningen aangetoond kan worden dat er geen verslechtering van de milieuhygiënische situatie of risico's voor het gebruik ontstaan.

Of herschikken tot een milieuhygiënische verslechtering leidt, risico's voor het gebruik geeft en welke maatregelen daarvoor moeten worden getroffen is ter beoordeling van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag zal daarbij in ieder geval als uitgangspunt hanteren dat de ontvangende bodem niet duidelijk "schoner" mag zijn en/of dat er voorzieningen moeten worden aangebracht zodat voorkomen wordt dat de ontvangende bodem sterker met PFAS verontreinigd raakt dan deze reeds is.

Een optie om inzichtelijk te maken dat er geen sprake is van een duidelijke milieuhygiënische verslechtering, zijn binnen de saneringslocatie zones met vergelijkbare kwaliteit en gebruik te onderscheiden

en in het saneringsplan of plan van aanpak te beschrijven hoe herschikken tussen zones plaatsvindt binnen de saneringslocatie of de locatie waarvoor een ongedaanmakingsverplichting geldt. Deze werkwijze sluit aan bij de uitvoeringspraktijk voor hergebruik van licht verontreinigde grond in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

TIJDELIJK UITPLAATSSEN IN HET KADER VAN DE UITVOERING VAN ANDERE WERKZAAMHEDEN DAN HET ONGEDAAN MAKEN OF SANEREN VAN EEN VERONTREINIGING MET PFAS

Artikel 10 Tijdelijk uitplaatsen

Met dit artikel wordt voorkomen dat door een aanwezige (ernstige) verontreiniging maatschappelijke noodzakelijke activiteiten, die niets met de verontreiniging of het ontstaan daarvan te maken hebben, worden belemmerd. Hierbij kan gedacht worden aan de uitvoering van civieltechnische werkzaamheden zoals voor de aanleg, het onderhoud of de verwijdering van ondergrondse infrastructuur, waaronder wordt begrepen het aanleggen en/of verleggen van kabels, leidingen, rioleringen, duikers, funderingen en vergelijkbare activiteiten binnen een gebied of geval met bodemverontreiniging met PFAS of – indien het een zorgplicht bodemverontreiniging betreft – binnen de contour waar de bodemverontreiniging met PFAS wordt aangetroffen. Ook voor veel stoffen die op Rijksniveau genormeerd zijn, wordt deze werkwijze gehanteerd.

Het gaat om situaties waarbij de bodem vanaf het maaiveld tot ontgravingsdiepte of dieper is verontreinigd en de uitkomende grond weer (vrijwel) volledig wordt teruggebracht in het profiel van ontgraving, zodanig dat de kwaliteit van de aanvulgrond niet verschilt met de kwaliteit van de aansluitende bodem.

Leeflagen moeten in stand gehouden worden. Vermenging van ernstig verontreinigde ondergrond en beschermende leeflaag moet voorkomen worden. Vandaar dat dit artikel een voorbehoud maakt in het geval sprake is van een reeds aanwezige leeflaag of andere duurzame afdeklaag waar al een beschikking op grond van de Wbb is afgegeven en die weer moet worden hersteld.

Op de regel dat bij tijdelijke uitplaatsing alle grond na ontgraving teruggebracht moet worden geldt, analoog aan de handelswijze bij overige verontreinigingen met vanuit de Wet genormeerde stoffen, de uitzondering van eventueel niet terug te plaatsen overtollige grond indien deze hoeveelheid niet meer bedraagt dan 25 m³. Dit is een handreiking uit de praktijk voor genormeerde stoffen, omdat het vaak niet mogelijk is om alle grond weer terug te brengen in het profiel van ontgraving. De overtollige grond moet van de saneringslocatie worden afgevoerd en op verantwoorde wijze verwerkt. Lees hierover meer in bijlage 2 van de [Handreiking uniforme saneringen](#) op de website van de Rijksoverheid.

In deze eenvoudige saneringssituaties in een geval van ernstige bodemverontreiniging volstaat een beknopt evaluatieverslag voor het bevoegde gezag.

Als voorwaarde om te kunnen voldoen aan dit artikel geldt in alle gevallen nog steeds de zorgplicht. Indien door de handelingen wijzigingen in de verontreinigingssituatie (kunnen) ontstaan welke risico's voor mens, milieu of verspreiding tot geval (kunnen) hebben of tot een nieuw geval van bodemverontreiniging leiden is gebruik van het artikel niet zonder meer toegestaan. Dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag.

Hoofdstuk III - BESLUIT BODEMKWALITEIT

Artikel 11 Reikwijdte

Eerste lid

In dit artikel wordt het toepassingsbereik voor het Bbk in de beleidsregel beschreven. De gemeente is niet bevoegd ten aanzien van het toepassen van grond en baggerspecie of het verspreiden van baggerspecie in oppervlaktewater. Voor dergelijke toepassingen in niet-rijkswateren zijn dat de waterschappen De Dommel en Aa en Maas en voor toepassingen in rijkswateren is dat Rijkswaterstaat. De gemeente is bevoegd gezag voor toepassingen op landbodem op haar grondgebied, behalve voor inrichtingen waar de gemeente geen bevoegd gezag is. Daar is de bevoegdheid vanuit het Besluit toebedeeld aan het van toepassing zijnde bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer (i.c. provincie of Rijk). Wel is daarbij het gemeentelijk beleid leidend en daarmee ook deze beleidsregel in het kader van PFAS.

Tweede lid

Bij het toepassen van grond en baggerspecie is standstill het uitgangspunt. Dat houdt in dat de gemiddelde bodemkwaliteit binnen de gemeentegrenzen door het toepassen van PFAS-houdende grond en bagger niet mag veranderen. Het toepassen kan dus lokaal wel leiden tot andere gehalten, maar het gemiddelde gehalte in de gemeente verandert niet. Dit is verder uitgewerkt in artikel 14.

Derde lid

Mogelijk is in aanloop naar deze beleidsregel PFAS-houdende grond met het oog op het mogelijke hergebruik op daartoe erkende inrichtingen opgeslagen, dan wel ter verwerking aangeboden. Wanneer een verwerkingsinrichting ter verantwoording een sluitende en eenduidige registratie van de oorspronkelijke herkomst van opgeslagen of verwerkte grond uit het beheergebied of bagger uit het grondgebied kan overleggen komt deze grond of bagger in aanmerking voor hergebruik conform de beleidsregel.

Grond die voldoet aan de lokale maximale waarden is onder voorwaarden algemeen toepasbaar binnen (een deel van) de gemeente. Daarom is de mogelijkheid geboden om ook toepassing van grond toe te staan welke onder certificaat geleverd wordt en daarnaast conform de beleidsregel voor PFAS voldoet aan de lokale maximale waarden.

Vierde lid

Als overgangsmaatregel is het toegestaan om voor de inwerkingtreding van de beleidsregel binnen de gemeentegrenzen opgeslagen grond en baggerspecie, bestemd voor toepassing binnen de gemeentegrenzen, ongeacht of deze afkomstig is vanuit het beheergebied, respectievelijk de gemeentegrenzen toe te passen zolang aan de overige criteria van de beleidsregel wordt voldaan.

Vijfde lid

De beleidsregel zijn niet van toepassing voor activiteiten door particulieren en in het kader van de uitoefening door een landbouwbedrijf. Uitgangspunt daarbij is dat de toepassingen door particulieren van zeer geringe omvang en niet bedrijfsmatig zijn. Voor het toepassen van grond afkomstig van een landbouwbedrijf binnen datzelfde landbouwbedrijf wordt uitgegaan van een lokaal standstill-principe. In alle gevallen blijft de zorgplicht (tot voorkoming van nieuwe bodemverontreiniging) uit de Wbb van toepassing.

Artikel 12 Onderzoek

Eerste lid

Voor de vereisten van onderzoek en verdenking wordt in het algemeen verwezen naar het gestelde in artikel 3. Voor onderzoek van de landbodem gelden de onderzoeknormen NEN 5725 en NEN 5740 voor onderzoek van de waterbodem de normen NEN 5717 en NEN 5720. Voor partijkeuringen gelden bovendien nog de eisen uit het Besluit. Op de website van Rijkswaterstaat Leefomgeving/Bodem+ is ook nadere informatie te vinden over de laatste stand van zaken met betrekking tot het onderzoek naar PFAS in de bodem.

Tweede lid

Bij locaties die verdacht zijn met betrekking tot het voorkomen van PFAS in de bodem in gehalten boven de lokale achtergrondwaarden, moet bij bodemonderzoek altijd ook het gehalte PFAS worden bepaald. Of een locatie verdacht is moet blijken uit het historisch vooronderzoek.

Derde lid

In dit lid biedt het college de mogelijkheid tot het gebruik maken van bodemkwaliteitszones en -kaarten, analoog aan de bepalingswijze voor genormeerde stoffen. Met deze methode wordt de uitwisselbaarheid van grond met dezelfde Bodemkwaliteitsklasse mogelijk gemaakt. De kaart kan bij onverdachte locaties gebruikt worden als bewijsmiddel voor de bodemkwaliteit. Indien ter plaatse van de herkomstlocatie een partijkeuring op PFAS is uitgevoerd, gaat dat bewijsmiddel van de kwaliteit van de toe te passen grond echter boven het bewijsmiddel bodemkwaliteitskaart.

Artikel 13 Melding

Eerste lid

Voor meldingen van toepassingen van PFAS-houdende grond wordt aangesloten op de landelijke systematiek. Deze is echter niet specifiek ingericht op de beleidsregel. Voor de genormeerde stoffen kan worden volstaan met de landelijke meldingsformulieren. Bij opmerkingen op het formulier dient vervolgens te worden aangegeven dat tevens gebruik gemaakt wordt van de beleidsregel onder vermelding van "Beleidsregel PFAS Helmond 2019". In een toe te voegen bijlage wordt door de toepasser aangegeven op welke wijze wordt voldaan aan de beleidsregel, waardoor toepassing met PFAS-houdende grond volgens de melder mogelijk is.

Tweede lid

Naast toepassing, waarvoor deze beleidsregel in het kader van hergebruik van kracht zijn, kan ook sprake zijn van ontgraving van grond of bagger uit de (water)bodem op de locatie van herkomst. Hiertoe is dan tevens verantwoording bij het bevoegd gezag Wbb en/of Waterwet aan de orde. Voor toepassingen waarbij ontgraving binnen de gemeente Helmond plaatsvindt, is laatstgenoemde melding niet noodzakelijk. Dit artikel verklaart daarop namelijk de werkwijze van het Besluit overige niet-meldingsplichtige

gevallen bodemsanering van toepassing, als gevolg waarvan geen dubbele melding noodzakelijk meer is.

Voor waterbodem is, een bijzondere samenloop met een geval van landbodemverontreiniging nagelaten, geen sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging en is de vrijstelling van melding niet zonder meer aan de orde. Bij het hergebruik van waterbodem zal de betreffende waterbodembeheerder, waterschap De Dommel, waterschap Aa en Maas of Rijkswaterstaat, zelf aanduiding moeten geven of in dergelijke hergebruiksituaties met PFAS-houdende grond, vergelijkbaar met de algemeen gebruikelijke werkwijze voor verspreiding en overige toepassing van herbruikbare bagger, afgezien kan worden van dubbele melding.

Artikel 14 Toepassingen van PFAS-houdende grond en/of baggerspecie

Lid 1

Voor PFAS-houdende grond en baggerspecie afkomstig van buiten het bodembeheergebied geldt het generieke kader uit het Besluit. De kwaliteit van het toe te passen materiaal moet blijken uit een milieuhygiënische verklaring (partijkeuring). Teneinde standstill te borgen mag het materiaal dat naar de gemeente Helmond komt niet meer PFAS bevatten dan het gemiddelde gehalte PFAS voor de betreffende bodemlaag in de bodemkwaliteitszone waarin de toepassing plaats vindt. In het uitgesloten gebied is het gemiddelde gehalte PFAS niet bepaald en geldt het gemiddelde van de aangrenzende zone 1. Aangezien die gemiddelde waarden liggen op een niveau beneden de door het RIVM afgeleide risicowaarden voor landbouw, natuur en moestuinen, wordt hiermee tevens voldaan aan het doel om mens en ecologie te beschermen.

Lid 2

Voor PFAS-houdende grond en baggerspecie afkomstig uit Helmond zelf geldt het gebiedsspecifieke kader uit het Besluit. Omdat bij grondverzet binnen het bodembeheergebied per definitie sprake is van standstill, hoeft er enkel getoetst te worden of de kwaliteit van het toe te passen materiaal past bij de bodemfunctieklaas van de ontvangende bodem. De bodemfunctieklaas staan aangegeven op een kaart opgenomen in de vigerende bodembeheernota die op grond van artikel 44 van het Besluit door de gemeenteraad van Helmond is vastgesteld of indien van toepassing de door het college conform die bodembeheernota geactualiseerde versie van de bodemfunctieklassenkaart.

Bij toepassen van grond afkomstig van een verdachte locatie, of uit het deel van Helmond dat is uitgesloten op de bodemkwaliteitskaart, moet de kwaliteit altijd via een partijkeuring worden bepaald. Indien de gemeten gehalten PFAS lager zijn dan de 95-percentielwaarden van de ontvangende bodem, is bij toepassing ook sprake van standstill.

Indien dergelijke grond hogere gehalten PFAS bevat is het bepalen van de toepassingsmogelijkheden maatwerk en moet daarvoor contact opgenomen worden met het college.

Lid 3

Vergelijkbaar met de uitgangspunten voor genormeerde stoffen, is voor het toepassen van PFAS-houdende grond in de kern van een Grootschalige Bodem Toepassing (GBT) toetsing aan de voor de locatie geldende bodemfunctie en -kwaliteit niet vereist. Uitgangspunt bij de aanleg van een GBT is dat de kern geen ecologische functie krijgt en ecologische risico's dus niet leidend zullen zijn. Onder die voorwaarden mag in de kern van een GBT PFAS aanwezig zijn in een gehalte dat past bij de lokale maximale waarde Industrie. Voor toepassing van grond en baggerspecie in de voor de gebruiksfunctie kritische afdekkende leeflaag geldt overeenkomstig genormeerde stoffen afhankelijk van de herkomst van het materiaal het generieke kader uit het eerste lid of het gebiedsspecifieke kader uit het tweede lid.

Lid 4

Voor het verspreiden van baggerspecie op het aangrenzend perceel wordt aangesloten bij het tijdelijke handelingskader. Voor zover het een onverdachte watergang betreft mag worden aangenomen dat eventueel aanwezig PFAS ook al in de aangrenzende landbodem aanwezig is. Het ecologisch risico wordt dan voldoende ingeperkt via het toetsingskader voor de overige stoffen. Omdat er meer kennis nodig is over de verspreiding van PFAS in het milieu, worden bij verspreiden op de kant toch enkele representatieve metingen op PFAS verlangd.

Lid 5

Bij het beoordelen van de hergebruiksmogelijkheden van worden de PFAS individueel getoetst, analoog aan artikel 8 zevende lid.

Lid 6

Een voorgenomen toepassing van grond of baggerspecie binnen het grondwaterbeschermingsgebied Helmond moet ook voldoen aan de regels die de provincie daaraan heeft gesteld in haar Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV). Die regels hebben als doel het grondwater als grondstof voor de productie van drinkwater te beschermen. Toepassingen van grond en bagger binnen een winning voor menselijke consumptie moeten altijd gemeld worden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant. Dat is dus een extra melding bovenop de melding aan het college via het landelijke Meldpunt bodemkwaliteit.

De provinciale regels zoals die gelden bij vaststelling van de Beleidsregel PFAS Helmond 2023 zijn hieronder globaal weergegeven. Controleer bij toepassingen altijd de dan geldende IOV of opvolger daarvan.

De provinciale regels hangen af van de plaats binnen de waterwinning voor menselijke consumptie waar de toepassing plaatsvindt. Daarbij worden twee zones onderscheiden die zijn aangegeven op de kaart bij de IOV:

- Waterwingebied;
- Grondwaterbeschermingsgebied.

Grond of baggerspecie PFAS afkomstig uit een van beide zones van de waterwinning voor menselijke consumptie mag in dezelfde zone worden toegepast indien deze:

- niet meer PFOA bevat dan 1,9 µg/kgds;
- niet meer andere PFAS bevat dan 1,4 µg/kgds.

Grond of baggerspecie PFAS afkomstig van buiten de waterwinning voor menselijke consumptie of uit een andere zone, mag geen PFAS bevatten (genormeerd op maximaal 0,1 µg/kgds). Een uitzondering wordt gemaakt voor grond en baggerspecie die aan de volgende eisen voldoet:

- het gehalte PFAS is bepaald via een partijkeuring;
- het gehalte PFAS voldoet aan de gebiedskwaliteit;
- het gehalte PFOA is maximaal 1,9 µg/kgds;
- het gehalte aan andere PFAS is maximaal 1,4 µg/kgds;
- door de activiteit en het grondverzet van daarmee samenhangende activiteiten ontstaat er geen netto toename van de totale hoeveelheid individuele PFAS in de betreffende zone van de waterwinning voor menselijke consumptie.

Voor toepassingen binnen de zone Grondwaterbeschermingsgebied geldt bovendien een maximum van 5.000 m³. Het is enkel toegestaan meer dan 5000 m³ grond of baggerspecie toe te passen als de risico's op verontreiniging van het grondwater niet toenemen, hetgeen bij de melding van de toepassing moet worden onderbouwd.

Hoofdstuk IV -SLOTBEPALINGEN

Artikel 16 Evaluatie

De beleidsregel worden uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd. De volgende onderwerpen worden ten minste geëvalueerd:

- noodzaak bodemtypecorrectie organische stof;
- lokale maximale waarden voor hergebruik;
- normering overige PFAS-verbindingen;
- duidelijkheid en eenduidigheid beleidsregel;
- handhaafbaarheid;
- effecten op uitvoering van projecten;
- effecten op de onderzoeksinspanning;
- effecten op het hergebruik van grond en bagger.

Indien er Rijksbeleid voor PFAS-verbindingen wordt vastgesteld, of indien het Rijk normen stelt voor PFAS-verbindingen, zullen de beleidsregel eerder geëvalueerd worden.

Ook indien het RIVM nieuwe milieukwaliteitswaarden voor een PFAS-verbinding rapporteert, zullen de beleidsregel eerder geëvalueerd worden.